

St. Virpsa
6912 S. Rockwell
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

ALP 2634
L.arch.

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXIX Rugsėjis – September 20, 1984 Nr.36

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Gromyko Washingtonė Kaip nugalėtojas ar...nugalėtas?

Vytautas Meškauskas

Jei nieko ypatingo neatsitiks Gromyko rugsėjo 28 d. turėtų aplankyti prezidentą Baltuose Rūmuose. Kas galėtų atsitikti, kad tą susitikimą atidėtų? Eina gandai, kad Cernenko vėl ligoninėje. Jo mirtis galėtų Gromykai sukludyti. Ir jo paties, Gromykos, amžius yra gerokai pažengęs - jam 75 metai. Sunkiau patikėti, kad Gromyko būtų atšauktas ar atstatytas. Jau kuris laikas atrodo, kad jis, ir tik jis vienas, turi Sovietijos užsienio politikos vadeles savo rankose. Kai V. Vokietijos užs. reikalų ministeris Hans-Dietrich Gensher š.m. gegužės mėn. viešėjo Maskvoje, jis pakvietė Cernenko šį rudenį apsilankyti V. Vokietijoje. Cernenko atrodė labai patenkintas ir pakvietimą rusiškai priėmė. Tačiau Gromyko liepė vertėjui išversiti, kad tai neįmanoma: 'nevozmožno' - unmoeglich!

Aišku, tai tuojau iškels klausimą, kodėl dabar pačiam Gromykai pasidarė įmanoma priimti prezidento kvietimą? Ieškant atsakymo į tą klausimą verta prisiminti, kad pats Gromyko suorganizavo tą

paskutinį 'šaltojo karo' antplūdį. Jis nenurimo, kol Rytų Vokietijos valdovas Honeckeris ir Bulgarijos - Živkov neatšauktų savo numatytų vizitų į Bonną. Dabar Gromyko staiga pakeitė savo nuomonę. Kodėl? Kad Sovietijoje jau atstatyta drausmė? O gal tai turi sąryšio su prezidento rinkimais JAV? Gal sovietai, išitikinę kad Reaganas bus išrinktas, bėga pirmi jau dabar jam paspausti ranką? Be to, prezidentas, nenorėdamas prieš pat rinkimus pamesti 'taikos apaštalo' aureolės, gali būti net sukalbamesnis! Demokratai kandidatas Mondale paskubėjo pareikšti, jog galima apgailestauti, kad tas pasimatymas įvyksta taip vėlai: atseit, opozicijos krašte nėra.

N.Y. Times'o J. Reston Gromykos vizito proga prisimena sovietų laikyseną Eisenhoweriui kandidatuoju. Tada, 1952 m., Restonas bandė sovietų pažiūras išsiaiškinti per Lenkijos ambasadorių Jozef Winewicz. Tas pasižadėjo Restonui paklausti pačių sovietų. Už dviejų savaičių jo (Nukelta į 2 psl.)

Kaunas rudenėjant...

Danguolė Valentinaite pasisako socialiais klausimais

Antanas Juodvalkis

Danguolė Valentinaite per Vokietiją, 1948 m. su tėvais persikėlė į Argentina, o 1964 m. Valentinos šeima apsigyveno Chicagoje, laisvųjų lietuvių sostinėje. Augusti ir išsimokslinusi Europos, Pietų ir Šiaurės Amerikos mokyklose ir kultūrose, mačiusi žmonių, ypač emigrantų, vargus ir nepriteklus, išitraukė į socialinių patarnavimų sritį ir šiuo metu vadovauja JAV LB krašto valdybos socialinių reikalų tarybai.

Š. m. rugpjūčio 26 d. Danguolė Valentinaite savo namų kiemelyje suruošė bendradarbiams priėmimą, kaip ji kvietime pažymėjo, argentiniską "asado". Pasinaudodamas proga, pateikiau Danguolei Valentinaitei keletą klausimų, rūpimų ne tik Chicago lietuviams, bet ir visiems vyresnio amžiaus žmonėms.

— Danguole, esi jauna ir gyva lietuviškoje veikloje. Tave nuolat sutinkame Jau-nimo centre, kultūriniame, švietimo ypač socialinės srities darbe. Šiandieną čia matome didelį būrį jaunų ir vidurinio amžiaus žmonių, sukviestų bendrai praleisti šią puikią sekmadienio popietę. Kas paskatino daryti išlaidas ir įdėti tiek daug darbo ir rūpesčio?

Danguolė — Į argentiniską "asado" kviečiau visus, kurie yra padėję lietuviškoje veikloje ir įvairiuose komitetuose. Užbaigiant vasaros atostogas ir pradedant rudens darbus, norėjau pabendrauti, pasidalinti mintimis. Viso jaučio nesugebėjom iškepti, bet su

būrio lietuvių — argentiniečių pagalba, kepėme asado, chorizo, chinchulines ir molleja (šonkauliukus, dešras, pintas žarneles ir kraujinę dešrą). Vyriausi kepėjai — Osvaldas Brazdžiūnas ir Clemente Dedela, padėjėjai — Alfredo Lukinskas, Alberto Glavinskas ir Regimantas Vedegys. Turėjome ir argentiniskų empanadų (mėsos pyragaičių) ir, žinoma, argentinisko vyno.

— Čia matau gydytojus, spaudos bendradarbius, visuomenininkus ir kitus lietuviško darbo bruzdelininkus. Gal galėtumėte išvardinti nors pačius artimiausius bendradarbius ir talkininkus?

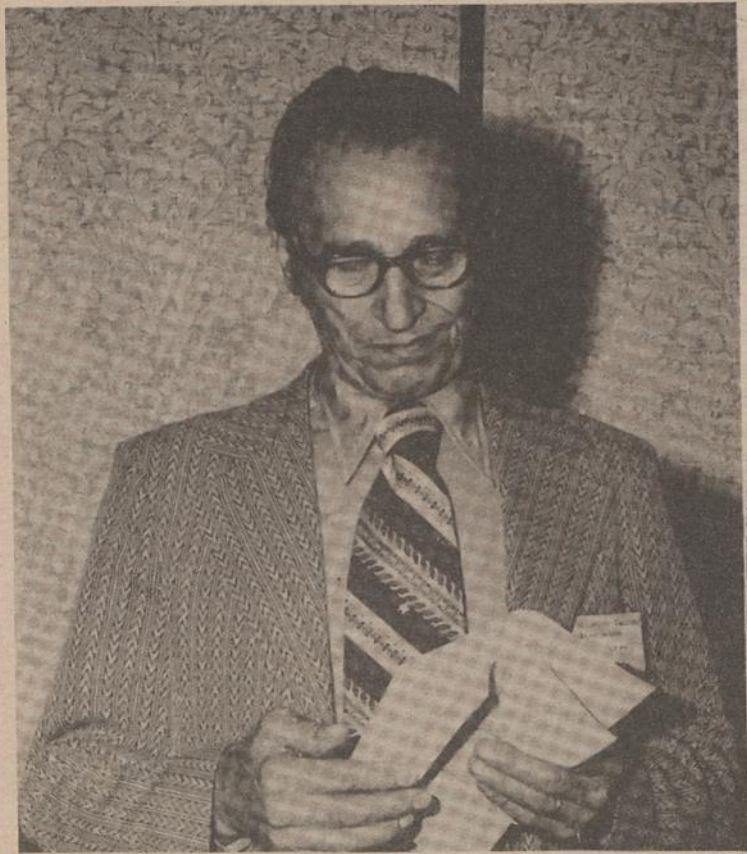
Danguolė — Kaip žinote, mano didžiausias rūpestis yra vyresnio amžiaus lietuvių socialinės gerovės problemos, o jų mes turime daug ir įvairių. Ypatingai norėjau išreikšti padėką visiems tiems, kurie dirba LB Socialinių reikalų tarybos Chicago skyriuje. Paminėti: dr. Edmundas Vižinas, dr. Linas Sidrys, dr. Juozas Kižys ir dr. Antanas Razma, jr., medicinos seselė Ramutė Kemežaitė, Nijolė Vengrienė, tarnautojos — Birutė Podienė, Nijolė Kalvaitienė ir Virginija Kupcikevičienė.

— Palietus socialinius reikalus, gal galėtum prisiminti šio darbo pradžią ir priežastis, paskatinusias įsijungti į šį darbą?

Danguolė — Socialiniais reikalais rūpintis pradėjau 1981 m. sausio mėn. ir įsikūriau Margučio patalpose, Petručiui Petručiui leidus ir pritarus. Šioje vietoje išbuvau trejus metus ir socialiniais reikalais patarnavimai išsiplėtė. Buvęs Social Security įstaigos tarnautojas Jonas Šoliūnas patarnavo pensijų gavimo, o aš vi-

(Nukelta į 4 psl.)

Mirė Jonas Mockus

A. A. Jonas Mockus

Dirvą ruošiant spaudai, iš Kalifornijos gauta liūdna žinia, kad Los Angeles ligoninėje po širdies operacijos mirė tautininkų veikėjas, buvęs ALT S-gos vicepirmininkas, Korp! Neo-Lithuania filisteris, teisininkas Jonas Mockus, sulaukęs 72

m. amžiaus.

Nuliūdime liko žmona Nelė, dukterys Rūta ir Vilija, sūnus Gintaras su šeima.

Velionis laidojamas šią savaitę Los Angeles, Calif. Plačiau bus kitame Dirvos numeryje.

SAVAITINĖ POLITIJOS Antravalga

Tikyba ir politika. - Staigmena rinkiminėje kampanijoje.

Neseniai, kovo 22 d., šioje vietoje jau kalbėjome ta pačia tema, bet tada nagrinėjimą iššaukė teigimas, kad kazimierinės išskilmės ir ta proga priėmimas pas popiežių reikia laikyti laimėjimu 'Lietuvos laisvės siekyje'; dabar - moralės ir tuo pačiu tikybės linksnia-vimas rinkiminėje kampanijoje. Daug kas teigia, kad tai iššaukė ne tos temos aktualumas, bet greičiau trūkumas kitų rinkiminių temų. Ūkinė situacija, kuria daugiausiai rūpinasi rinkikai, daugumai yra labai gera.

Negali sakyti, kad ir tikybinių klausimai daug kam labai rūpėti. Juk šiame krašte gali tikėti į ką nori, ir kaip nori. Jau kuris laikas, kai bažnyčiose reguliariai lankosi tik 40% ir nors tikinčiaisiais skelbiasi esą 74%, tačiau pasiskaičiusiųjų jog religija jiems yra 'labai svarbus' faktorius yra tik apie 56%. Religijom skirstant taip pasiskaičiusiųjų yra: 61% protestantų, 56% katali-

Kuris jų iš šio susitikimo tikisi sau naudos?

kų ir 25% žydų.

Faktas, kad protestantai religijai priduoda didesnę reikšmę už katalikus, yra labai įdomus. Protestantų tarpe net jaučiamas religinis atgimimas bet ne klasiškose bažnytinėse organizacijose -- yra sukeltas fundamentalistų pamokslininkų, ypač per TV. (Fundamentalizmas yra sąjūdis, kuris biblijos teigimus priima pažodžiui; JAV fundamentalistai skelbia, kad tai turi būti tikėjimo pagrindu.) Kadangi jie iš esmės yra konservatyvai, fundamentalistų vadai yra natūralūs respublikonų talkininkai. Net labai svarbūs, nes būdami labai energingi jie gali sumobilizuoti daug rinkėjų, kas itin svarbu prisiminus, kad juodieji per savo bažnytinės organizacijas mobilizuoja savuosius, kurių balsai kai kur gali pasirodyti net lemiami, jei nepadidės balsuojančių baltyjų skaičius.

Paskatą daugiau domėtis religinėm dogmom davė ir katalikės G. Ferraro parinkimas demokratų partijos kandidate į viceprezidentės. Kaip ji, būdama katalikė, galėjusi balsuoti už valstybės pašalpą abortams daryti? Demokratai, apskritai, laikosi pažiūros, kad neštumas ir jo nutraukimas yra visų pirma nešios moters dalykas. Jei pagal Aukš. Teismo sprendimą abortai iki 3 mėn. yra legalūs ir prieinami pasiturintiems, valstybė turinti pareigos pasirūpinti, kad tuo pačiu galėtų pasinaudoti nepasiturintieji, galėtų turėti tam kvalifikuotą medicinos pagalbą, o nesigriebti kartais gyvybei pavojingų, 'mėgėjiškų' priemonių.

Ferraro pasisakė, kad ji asmeniškai esanti prieš abortus, bet savo įsitikinimų nenorinti primesti kitiems. Tai, žino-

ma, sukėlė daug ginčų, kiek savo politines pažiūras politikai ir rinkėjai turi suderinti su savo religiniais reikalavimais. Nors vyskupai, aplamai imant nenori pasakyti kas ir kaip turi balsuoti, tačiau jie rado reikalo viešai patikslinti Ferraro pareiškimą, kad Katalikų Bažnyčia į abortus turinti nevienodas pažiūras. Šiuo metu toji pažiūra esant vieninga, monolitinė -- pareiškė New York arkivyskupas J.J. O'Connor.

Faktinai ji vieninga tik nuo 19-jo amžiaus, kada abortų darymas Europoje pasidarė, galima sakyti, masinis. Pirmaisiais krikščionybės amžiais - ir net Viduramžiais - dar nebuvo nusistatyta, ar gemalas turi sielą. Neigiamos pažiūros buvo šventieji Augustinas, Jeronimas ir Tomas Akvinietis. Ir jei taip -- gemalas gali būti pavaukotas motinos sveikatos stovio gerovei. Tik 1896 metais popiežius Pijus IX grąšino ekskomunikacija už bet kokią abortą. 1930 m. popiežius Pijus XI klausė: 'Kas gi gali pateisinti nekaltojo nužudymą?', o 1951 m. Pijus XII paskelbė, kad kūdikis moters iščiuje turi iš Dievo paveldėtą teisę gyventi ir jei taip -- nėra autoriteto kuris galėtų ją paneigti.

Protestantų pažiūros nėra vienodos. Presbyterionai, pvz. pripažįsta kai kurias pateisinančias abortą aplinkybes, kitai yra griežtesni ar švelnesni. Kai kurie jų teologai nesutinka, kad gemalą pirmaisiais mėnesiais jau galima laikyti žmogumi.

Žydų tradicijos pirmon vieton stato motinos gerovę prieš gemalo. Senasis Testamentas numato pabaudą už gemalo pažeidimą, bet mirties bausmę už nešios motinos nužudymą. Pagal žodinę tradiciją, jei moteris turi sunkumų pa-

Iš kitos pusės

Prieš kiek laiko, aptardamas šioje vietoje The Observer mėnraštį, stebėjau jo vedamaisiais. Viename iš jų griežtai atsisakoma paremti lietuvius, kandidatuojančius į politinius postus, nes tam turi nulemti ne šovinizmas, bet kvalifikacijos, tačiau kitame -- tame pačiame Nr. -- maldaujama Ann Jillian pasirodymo Dainų ar šokių šventėje, nes ji lietuvaitė ir vaizdavusi... Mae West!

Į mano pastabas rugpiučio 31 d. DRAUGE atsakė Mykolas Drunga, prisipažindamas, kad 'brūkštelėjęs' aną straipsnį, bet visai nutylėdamas pirmojo straipsnio griežtus lietuviams reikalavimus, be kurių mano nustebimas visai nesuprantamas.

Pristatydamas mane 'susimaišiusiu' ir 'nusišnekėjusiu', M. Dr. laužiasi į atviras duris, aiškindamas, kad esama skirtumo tarp 'suvaicino ir tikro'. Girdi ir Traviatos Violeta buvusi kurtizanė, tačiau dėl to negalima pasidaryti 'nepalankios išvados apie (ją vaizdavusias) šukytę ir Mongirdaitę'.

Žinoma, bet antra vertus respublikonai nepakvietė savo konvencijon sukalbėti atidarymo maldos ar priesaikos per Dallas TV serijas visame pasaulyje pagarsėjusio niekšo "J. R.", o demokratai -- jo moteriško atitikmens -- "Alexis" iš TV Dinastijos serijos. Juk jie labai garsūs ir ko gero Dievobaimingi artistai! Jų tačiau pasirodymas konvencijose, nors visai kitose rolėse, iššauktų asociaciją su tais vaidmenimis, kuriais pagarsėjo. Priešiška partija tuo tikrai pasinaudotų rinkiminėje kampanijoje. (Pas respublikonus pasirodė Ch. Heston, kuris filme kaip Mozė išvedė žydus iš Egipto į pažadėtąją žemę). Viskam yra tinkama vieta ir laikas.

Katalikiškam laikraštyje, kurio leidėjai turi net 'dvasios vadą', liaupsinimas, kad ir geros artistės, skiriant jai paprastai šv. Panelei taikomus epitetus -- Our Foremost Star ar maldaujant apšviesk savo žvaigžde mūsų kokį... parengimą -- iki šiol nebuvo įprastas. Juo labiau, kad laikraštis skiriamas ne pramogai, o lietuvių kovos už savo tikėjimą garsinimui.

Baigiant -- taip ir nesužinojau iš pilnų dviejų DRAUGO skilčių kaip atsitiko, kad vienas ir tas pats autorius, parašęs Observeriui didaktinį straipsnį apie šovinizmą, staiga pats susirgo jo pavojingiausia forma. Aišku, kad negalėjo padėti ir M. Dr. pėdsakų mėtymas... skaičiuojant Mae West ir Ann Jillian vyrus. Prie to aš neprisi-dėsiu. Nežinomi Viešpaties keliai. (vm)

GROMYKO WASHINGTON...

(Atkelta iš 1 psl.)

atsakymas buvo toks, kad jie (sovietai) generolo Eisenhowerio išrinkimą laikytų lygiu vokiečių gen. von. Schleicherio paskyrimu Vokietijos kancelieriu, kuri, kaip žinia, pasekė Hitleris! Tai atsimindams Res tonas tuojau po rinkimų pasiuntė kelis klausimus Staliniui, nesitikėdamas atsakymo, kurį tačiau susilaukė:

Restonas: - Ar jūs tebeesate nuomonės, kad Sovietų Sąjunga ir JAV artimiausioje ateityje galėtų gyventi taikingai?

Stalinas: - Mes ir toliau liekame įsitikinę, kad karas tarp JAV ir Sovietų Sąjungos negali būti laikomas neišvengiamu ir kad mūsų kraštai toliau gyvens taikoje.

Stalinas net pasižadėjo kooperuoti su JAV Korėjos karo pabaigai. Restonas spėja, kad panašus pasikalbėjimas įvyks tarp Reagano ir Gromykos. So vietai nori taikos, bet savo sąlygomis. Jie nenori amerikiečių išgalėjimo erdvėje, tačiau kartu nesutinka kalbėtis apie nusiginklavimą žemėje, kol amerikiečiai laikys savo Pershing II ir skraidančias bombas Europoje...

Savo spaudos konferencijoje pereitą antradienį Reaganas pareiškė su Gromyko noris kalbėti ne apie nusiginklavimo detales, bet apie atmosferos tarp Sovietijos ir JAV pagerinimą.

Tą atmosferą - reikia pridėti - niekas taip nesugadino, kaip pats Gromyko. Todėl į Washingtoną jis atvažiuoja ne kaip nugalėtojas, bet nugalėtas. Reikia tikėti, kad nei dabartinė, nei būsima administracijos to neužmirš. Sovietai kartais pakelia triukšmą iš bejėgiškumo.

gimdyti, gemalas gali būti sunaikintas, nes jos (motinos) gyvybė svarbesnė už jo. Pagal 1979 m. Izraelio įstatymą, abortai neleidžiami dėl ūkinių (neturto) sumetimų.

Kitas konkretus klausimas, susijęs su tikyba, yra maldos valdinėse mokyklose. Prieita prie draudimo dėl noro išvengti nesusipratimų ir kivirčų tarp mokinių dėl jų tikybų vertės. Ji iššaukė pakantą, toleranciją visom tikybom.

Prezidentas Reaganas yra prieš abortus, ypatingai valdinės lėšas jiems. Jis yra ir už kolektyvių pamaldų, nors tai būtų bendra tylos minutė, leidimą valdinėse mokyklose. Maldoms pritaria 81% JAV tėvų, t.y. daugiau negu patys tiki ir beveik dvigubai daugiau negu patys praktikuoja. Tur būt pagal pažiūrą, kad maldos vaikams negali pakenkti.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

WANTED AT ONCE PRESSMAN

Exp., roll to roll, flexographic, 4 and 5 color. Desirable Rocky Mountain living. Established film and converting plant. ED MILLER, 303-297-3711 (34-40).

PRODUCTION MANAGER

Local manufacturer of small precision springs is seeking individual with strong technical and engineering background to manage spring production department. Experience in supervision of production personnel and manufacturing processes required. Excellent wages and benefits. If interested, send resume to Personnel Department, KERN-LIEBERS USA, INC., P. O. BOX 396, HOLLAND, OHIO 43528 An EOE (34-39).

RAIL CAR REPAIR SUPERVISORS

Southern Calif. car repair shop seeking responsible all around freight car repair plus paint, blast & wash rack supervisors with a good track record for getting things done. Send resume to: LUNDEEN RAIL, P. O. Box 278, Daggett, Ca. 92327 or call 619-254-2934. (34-40).

OPERATORS

SEWING MACHINE OPERATORS, GOOD BENEFITS, CLEAN A/C FACTORY, HACKENSACK, N. J. 201-343-6553. (34-36).

TEXAS OPPORTUNITY FOR EXPERIENCED

FORKLIFT MECHANICS Wanted electric forklift experience a must steady work & benefits. Apply, call or send resume METRO FORKLIFT CO. P. O. BOX 6001 ARLINGTON, TEXAS 76005 214-660-3377 (34-43).

BROWN & SHARPE NO 13 OPERATOR

Experienced Machinists for HSS and Carbide Drills, Reamers, etc. Work from Blueprints. Small friendly shop with good benefits, NOV1, 313-349-8880 days, 313-647-1233 evenings. (34-35).

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos - Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ - ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

PELNINGA LABDARYBĖ

Zmogaus senatvės drama daugeliui jaunesniųjų yra visiškai nepatraukli tema. Ją prisimename tik tada, kai invalidų ar karšinamųjų globos namuose atsitiktinai sutinkame neatpažistamai amžiaus ir ligų suvargintą savo buvusį draugą, aprūkusio stiklo akimis į tuštumą žiūrintį buvusį savo mokytoją, kai paskaitome spaudoje, kad rastas palėpėje jau prieš savaitę miręs visų apleistas mūsų kultūrai nusipelnęs menininkas ar mokslininkas ir dabar 'guli ant ledo', nepalikęs lėšų net palaidoti.

Bet kartais ne šviesesnė žemiškosios viešnagės pabaiga priartėja ir darbštumu, taupumu ar šykštumu per ilgą gyvenimą susikaupusiam net stambų turta, o neturinčiam nei giminių, nei sąžiningų bičiulių ir nei pasitikėjimo geros valios tautiečiais ir jų patarimais. Tiesa, retkarčiais į jų duris pasibeldžia ir mūsų politiniai ar kultūriniai fondai, siūlydami už auką 'įprasminti savo buvimą', ar dvasininkai - taip pat už auką ar visą palikimą - žadėdami suteikti paskutinę moralinę paguodą ir ateiti pakrapinti karsto. Zinoma, ne visada tokios pastangos baigiasi laukiamu pasisekimu, nes senatvė dažniausiai turi savo 'atskirą nuomonę'. Ir taip su svaria pasoga, nors ir besispyriojanti pilietį noriai priglaudžia įvairūs senelių namai, kurių administratoriai, palengvinę jam lobių našta, ligi paskutinės vakarienės vainikina pensijos apmokamomis avizinėmis kruopomis, ginančiomis nuo vidurių užkietėjimo.

Tai gal ir dėl to, kaip gaušėjantieji ir nereklamuojami įvykiai rodo, mūsų kolonijose atsiranda vis daugiau privačia iniciatyva pasižyminčių vadinamųjų 'savanorių-geradarių', arba tiesiog 'samariečių'. Deja, vargšais jie visai nesidomi, bet užtat pasiturinčius -- netgi medžioja. O kad nepamanytumėte, jog mes esame aplamai nusiteikę prieš bet kurią pagalbą žmogui gilioje senatvėje, leiskite čia paminėti ir keletą būdingų tokios 'samarietiškos veiklos' tikrovinių pavyzdžių.

Stai nepajėgiam ir vienišam 'senior citizen' pasisiūlo patarnauti geraširdis tautietis. Ir

jis būna tikrai nepaprastai 'paslaugus'. Jeigu globotinis jau nesiorientuoja šio pasaulio koordinatose, primiręs aritmetikos taisyklę ir yra dar apyklus, jo įgaliotinis išima jam iš taupomosios sąskaitos pinigų ir būtinai vieną kitą šimtą sau už 'patarnavimą'. Ši tą nuperka vis gerokai brangiau negu kainuoja, sumoka nesamus mokesčius ir nesamas pabaudas, įkalba remontuoti namus, pirkti ar parduoti tuomobilį, o suvenyrinius auksinius ar sidabrinus dolerius iškeisti į popierinius, nes esą tokiais mažiau domisi vagys ... Na, o kuriems 'samariečiams' pavyksta jau pradžioje tokį persenusį kūdikį įtikinti, kad banko knygtėn reikia įrašyti ir globėjo vardą, nes tada busia patogiau vesti finansines operacijas. Ir taip 'nuoširdi globa' tęsiasi tol, kol jos pirmoji dalis baigiasi be priekaištų advokato surašytu testamentu, paliekančiu 'samariečiui' viską, ką tik jo karštinčius turėjo. O tada jau ateina finalinis epizodas. Pagal pasirinkto gydytojo 'receptą', sutvirtintą tinkamais liudininkais, senelis pripažįstamas psichiniai ne normalus, jau neatsakingas už savo veiksmus, neįmanomas namie globoti, tad išvežamas į tokiem skirtą 'internatą' ...

Yra ir priešingų pavyzdžių. Vengiantį 'ubagyną' vienšį turtingą karštinčių atsiradęs 'geradaris' už testamentą atsiima iš liginės ir labai rūpestingai slaugo namie. Jam nesigaili ne tik riebiausio meisto, bet mėgėjui dar ir tabako bei degtinė, kiek tas pajėgia su naudoti. Kartais iš didelio rūpestingumo keleriopai padidina ar sumažina net gydytojo prirašytą vaistų normą, o žiemą ligonį kasdien pamaudo, skersvėjui traukiant. Taigi lyg ir ne globėjas kaltas, jeigu netrukus tenka šauktis graboriaus paskutinio patarnavimo ...

Tiktai kelis panašius ar dar painesnius faktus apžvelgus aiškėja, kad tokia labdarybė palankesniu atveju 'samariečiams' pabaigoje atneša karštais nuo 50,000 iki 500,000 ir daugiau dolerių pelno.

Sakykime, kad tai yra privatus reikalas. Juk viskas vyksta pagal globėjo ir globotinio laisvą susitarimą. Visos turto transakcijos ir teisiniai apifor-

Dovanų siuntinių į Sov. Sąjungą naujieji nuostatai

Nuo rugpiūčio 1 d. Sovietų Sąjungos valdžia įvedė naujus nuostatus siuntinių reikalui. Buvusioms siuntinių kompanijoms, per kurias buvo siunčiami siuntiniai su siuntėjo apmokėtais muitais, atimtas leidimas toliau operuoti. Dabar siuntiniai privalo būti siunčiami tiesiai per paštą, o muitus turi apsimokėti patys siuntinių gavėjai.

Pagal sovietų nuostatus siuntinio turinio kiekiai ir vertė turi atitikti gavėjo ar jo šeimos narių poreikius, ir prekės panaudotos tik jų asmeniškiesiems reikams.

Siunčiant reikia pažymėti, kad tai "Unsolicited gift" (savanoriška dovana).

Visi siuntinio daiktai privalo būti įrašyti lydrašty.

Siuntinys bus konfiskuotas, arba grąžintas siuntėjui, jam pačiam apsimokėjus pašto išlaidas, jeigu su tais nuostatais bus prasižengta.

Siuntiniai, kurie siunčiami sistematiškai, organizuotai ir dideliais kiekiais, nors ir įvairiais adresais, prisilaikant asmeninių dovanų siuntinių nuostatų, yra laikomi "ne asmenišką naudojimo siuntiniais".

Siuntiniai, pasiųsti komercinių firmų pavieniams asmenims be Sov. Sgos importo leidimų, nebus priimami ir grąžinami siuntėjui.

Trys muitinės nekliaujamieji blankai ir vienas lydraštis, užpildyti prancūzų ar rusų ir anglų kalbomis, turi lydėti siuntinį. Blankuose rašyti aiškiai, pažymint siuntėjo ir gavėjo adresus daiktų skaičių, svorį ir vertę kiekvieno atskirai. Taip pat turi būti įrašytas viso siuntinio svoris.

Siuntinys turi būti gerai ir stipriai įpakuotas.

GALIMA SIŪSTI: medicinos termometrus, akinius ir rėmus, lėšius, protezes, ortopedinius gorsetus, girdėjimo aparatus ir kt. (visų rūšių po vieną); įrankius (visų rūšių po vieną); fotografijai medžiagas ir įvairius priedus, išskyrus filmus (visų rūšių po vieną ar po komplektą); kavą, kakavą ir cikorią (2 kg); arbatą (200 g.); įvairių rūšių prieskonius (100 g.); maisto produktus, išskyrus

mintos. Be to, mirusiam lobis vis tiek jau nereikalingas. Bet vis dėlto, šitokios mūsų visuomenėje išryškėjančios istorijos - kai 'samariečiai' suvaidina net viešai gerbiama asmenys - mums kiek primena ir makabrinį filmą, kur vyras numarina savo žmoną kutendamas ...

(sp)

draudžiamuosius (kiekvienos rūšies po 2 kg.); tabaką, išskyrus lapus, ir jo produktus (1 kg.); drabužius (visų rūšių po vieną); virš. marškinius ir palaidinukes (po 1); įvairius apatinius (3 komplektus); lovas paklodes ir staltieses (2 komplektus); skareles ar skaras (po 1); štoras, užuolaidas ir pn. (3 komplektus); įvairių rūšių pirštines (1 porą); portfelius ir rankinukus (po 1); įvairią galenteriją (po 2 ar 1 komplektą); avalynę (2 poras); stalo reikmenis (5 kg.); įvairių rūšių kvepalus ir kosmetiką (500 g. ar 1 komplektą); muilą ir tualetu dalykus (2 kg.); įvairius namų reikmenis, įskaitant elektrinius (po 1); spausdinius, išskyrus draudžiamuosius (po 1); įvairias korteles (visų rūšių po vieną, bet nedaugiau 10); plokšteles (12); muzikos instrumentus, styginius ir pučiamuosius (po 1); medžiojimo ir sporto reikmenis, išskyrus medžiojimo ir šaudymo sporto ginklus ir šovinius (po 1 ar komplektą); vaikų žaislus, žaidimus, Kalėdų eglutės papuošalus, išskyrus draudžiamuosius (2 dalykus ar 1 komplektą); raštinės reikmenis (po 1 ar komplektą); pigius dalykėlius, pašėlius, plunksnas ir kt. (po 5 ar 1 komplektą); plastinius dalykus (0.5 kg.); kramtomąją gumą (200 g.).

P a s t a b a : siunčiant leidžiamuosius spausdinius, draudžiama daryti bet kokius žodžių pataisymus ar teksto pabraukimus.

DRAUDŽIAMA SIŪSTI: įvairūs kariški ginklai, šoviniai, durtuvai ir kt.; opiumas, hašišas ir kitokie narkotikai; pornografiniai dalykai; spausdiniai, stereo, korektūros, negatyvai, nuotraukos, piešiniai, rankraščiai, plokštelės, grafinė medžiaga ir įvairūs dokumentai, nepalankūs Sov. Sąjungai; žaislai kariškos rūšies; Sov. Sąjungos ir užsieniniai pinigai, valdžios lakštai, loterijos bilietai, čekiai ir kitokie vertybiniai popieriai privatiems asmenims; pašto ženklai ir jų kolekcijos; žaliavos gyvulinės kilmės; alkoholiniai gėrimai; gendantieji produktai; maisto ir gėrimų produktai stikluose ar hermetiškai uždarytose dėžutėse; pupos, žirniai, aguonų sėklos (tinkami naudoti sodinimui); vaistai, vitaminai; naudoti daiktus; medžiaginės ir plastikinės prekės, parduotos metrais; įvairūs siūlai; fotoaparatai; laikrodžiai, radijai ir televizoriai, magnetofonai ir jų dalys; išaiškinti ir neišaiškinti foto-

(Nukelta į 4 psl.)

PRO ŽIŪRONĄ

TURBŪT tik Amerikoje tai galima! Kandidatas į prezidentus jaučiasi turįs teisę kalbėti-diskutuotitartis (be Vyriausybės įgaliojimo!) net ir su priešišku valstybių oficialiais vadovais. Neoficialumo vardan!!! Matėme rev. Jackson Cuboje, dabar gi - Mondale (į kurį sovietai kreipėsi 'neoficialiai') susisitiks su Gromyko New Yorke, išvakarėse jo priėmimo Baltuose Rūmuose.

Galima tai laikyti išdava nuoširdaus rūpesčio savo krašto gerove? Vargul Greičiau tai kvalifikuotusi kaip desperatiškos pastangos dėmesiui ir 'įrodymui sugebėjimų' vadovauti savo tautai ramiu ir kritišku metu. Sunku būtų patikėti, kad savo kraštą ir save gerbiaš žmogus galėtų būt pagautas tuo kabliuku. Už tenkamai blogą ispūdį palieka rinkiminės kampanijos rėmuose niekinimas savo krašto ir vadovybės, bet ... viskas eina žodžio laisvės vardan ... dažniausiai be jokios atsakomybės už tai ... Tačiau kai griebiamasi net priešišku kraštų talkos savo tikslui atsiekti - ir dar savo krašto viduje - kas nors turėtų pasakyti g a n a .

"They won't be able to use me, I'm tough and I know what I'm doing" - sako kandidatas Mondale, priėmęs 'neoficialų' sovietų kvietimą susitikti su Gromyko. Į tai tegalima tik atsakyti, kad Mondale leidimas 'būt panaudotu' nebėra reikalingas. Faktas yra -- jis jau panaudotas ... savo ir krašto nenaudai ...

Kandidatas į prezidentus dar nėra prezidentas. Prezidentas, kandiduojąs sekančiai kadencijai nenus-toja ejęs pareigų iki esamos kadencijos pabaigos. Tolygūs kandidatavimo plotmėje, jie nėra lygūs sprendžiant valstybės klausimus: čia kandidatas balso neturi.

Kandidato Mondale pastangos pasirodyti visapusiškai geresniu už kandidatą Reaganą - ar vice versa - gali būti nepriimtinos, bet yra suprantamos. Tačiau kandidato Mondale pastangos 'patraukti kilimą' iš po prezidento Reagano kojų -- jau nebėra tas pats. Tai yra aiški demonstracija stoka pareigų supratimo, kaip ir stoka respekto joms. Asmuo, negerbiaš pareigų ir nesistengias jų saugoti, nėra vertas patikėjimui tu pareigų.

(Nukelta į 4 psl.)

Danguolė Valentinaite

Valentinaite pasisako socialiais klausimais...

(Atkelta iš 1 psl.)

sais kitais reikalais vyresnio amžiaus žmonėms, silpnai mokantiems anglų kalbą ir nesusigaudantiems painiuose pensijų gavimo ar medicinos išlaidų padengimo reikaluose. Mūsų nemokamais patarnavimais naudojosi daug chicagiečių. Jonui Šoliūnui pasitraukus, tą darbą tęsia viena iki šių metų pradžios.

Išsiplėtus patarnavimams ir Margučio patalpų savininkams pasikeitus, teko ieškoti erdvesnių ir labiau pritaikytų patalpų. Raštinė turėjo būti visiems lengvai pasiekiamoje vietoje.

— O kaip su patalpų nuoma ir nuolatinių tarnautojų atlyginimu?

Danguolė — Finansinei paramai gauti įteikėme prašymą Chicagos miesto vyr. amžiaus žmonių skyriui ir gavome pažadą. Suradome dabartines patalpas ir turėjome kelių gydytojų pažadą įsijungti į socialinius patarnavimus. Patarnavimus išplėtėme iš vienos šeštadienio dienos į 5 dienas savaitėje — nuo pirmadienio iki penktadienio, nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Gydytojai (dr. E. Vižinas) patikrina

Pro žiūrą...

(Atkelta iš 3 psl.)

Negali būti pateisinama pasinaudojimas priešišku kraštų talka asmeniniam laimėjimui. Dar mažiau pateisintina sudaroma galimybė prielaidai, kad jie gali turėti įtakos krašto vidaus sprendžiamuosius reikalus. Ir jeigu tai yra Mondale įrodymas "aš žinau, ką aš darau" — apsaugok Viešpatie nuo tokio prezidento!

Senovės padavimuose Zivilė kitaip sprendė problemą...

Ego

bendrą sveikatos stovį kas antrą ketvirtadienį, o akis (dr. L. Sidrys) — vieną kartą per mėnesį. Kraujospūdis matuojamas du kartus savaitėje.

Reikalingų nemokamos pagalbos vyr. amžiaus žmonių skaičius nuolat didėjo ir pajutome talkininkų stoką. Tuo metu gavome malonią žinią, kad Chicagos miestas paskyrė 13,000 dol. paramą, o mums reikia prisidėti tik su 2,000 dol. Šią sumą surinkti taip pat ne lengva, nes neturime atitinkamo žmogaus, o pinigais pats savaime neatranda kelio į mūsų įstaigą. Laukiame geraširdžių žmonių aukos.

— Kaip atsiskaitoma iš suteiktos paramos?

Danguolė — Gautoji parama suteikta 7 mėnesiams. Paskyrus pinigus, su miestu sudaroma sutartis, bet čekiai išrašomi pateikus išlaidų apyskaitas su pateisinamais dokumentais. Ši parama teikiama tik etninėms grupėms. Gavus paramą reikėjo surasti lietuvių tarnautojus-jas ir paruošti šiam darbui. Laiko turėjau nedaug, bet susirado patyrusių lietuvių su gerom rekomendacijom, kurie įsijungė į soc. patarnavimą. Čia nuolat dirba Birutė Podienė, Nijolė Kalvaitienė ir Virginija Kupcikevičienė. Pastaroji yra vyr. buhalterė ir mano, kaip administratorės, padėjėja. Nuolatini talkininkai yra Petras Mažrimas, Stasys Jokūbaitis ir Grožvydas Lazauskas.

— Išplėtus darbą, ar atsiranda daugiau vyr. amžiaus lietuvių, reikalingų pagalbos?

Danguolė — Aptarnaujamų skaičius didėja. Per mėnesį aptarnaujama 220-230 asmenų. Įvairiais reikalais į raštinę kreipiasi apie 120, sveikata patikrinama 50-čiai, kraujospūdis 70-čiai ir t.t. Trūksta talkininkų. Į

talką atėjo dr. J. Kižys ir dr. A. Razma, jr. Pastarasis rodo didelį entuziazmą ir idealizmą. Tikėkime, kad netolimoje ateityje galėsime įgyvendinti jo idėjas ir siūlymus. Paskutinioji įsijungusi į soc. reikalų tarnybos darbuotojų gretas yra jauna medicinos seselė Ramutė Kemežaitė. Jos pasišventimas vyr. amžiaus lietuvių pagalbai kelia pasididžiavimą. Iš vieno žmogaus, patarnavusio tik šeštadieniais, išaugo į pilną — 5 dienas veikiančią įstaigą.

— Kaip miesto įstaiga vertina Jūsų darbą?

Danguolė — Dėka mūsų tarnautojų darbštumo ir pasiaukojimo (nesigarsindamos dirba neapmokamus viršvalandžius), miesto įstaiga 6 mėn. darbą įvertino labai gerai. Esame vertinamos, kaip pavyzdgingiausiai tvarkoma etninių grupių įstaiga, nors tik pradėjome darbą ir esame, galima sakyti, naujokai, palyginus su kitomis, senai veikiančiomis panašiomis įstaigomis. Žodžiu jau esame painformuotos, kad miesto parama pratęsiama vieniems metams ir yra paskirta 20,000 dol., o lietuviams reikės pridėti 5,000 dol.

— Kaip manote sukelti reikalaujamus pridėti pinigus: šiais metais 2,000 dol., o kitais metais 5,000 dol.?

Danguolė — Išsirūpinus miesto paramą ir vykdant soc. patarnavimus, kartais užėina nusivylimo valandų, nes ne visi supranta šių patarnavimų svarbą. Kai kuriems atrodo, kad pas mus nėra tokios pagalbos reikalingų lietuvių. Mes įtikinome valdžios institucijas, nes reikia pateikti apyskaitas ir statistines žinias apie suteiktą pagalbą vyr. amžiaus žmonėms, bet nepajėgiame įtikinti pačių lietuvių. Valdžios parama nėra mėtoma, bet reikia įrodyti ir dokumentuotai paremti prašymą. Kai kurie žiūri abejojančiai, kiti pašaipiai, negalvodami ką gali rytoj jus jiems patiems atnešti. Tokius patarnavimus jau senokai teikia Chicagos didesnės etninės grupės ir mūsų darbas nesikryžiuoja su kitomis lietuvių veikiančiomis labdaros ar savišalpos organizacijomis.

Iki šiol gauta vos 700 dol. iš Chicagos ir jos priemiesčiuose gyvenančių lietuvių. LB tik dvi apylinkės atsiuntė 150 dol., o kitos tyli, nors jų nariai naudoja šiais patarnavimais.

Iki rugsėjo 30 d. reikia tuos 2,000 dol. įnešti. Bijau, kad man pačiai reikės pridėti skirtumą (iš kuklaus mano uždarbio) ir įrodyti, kad lietuvių suaukojo reikiama suma. Prieš akis stojasi naujos sutarties pasirašymas ir 5,000 dol. surinkimas. Yra klausiančių, ar negaunama Lietuvių Fondo

parama, nes ten pinigus suaukojo daugiausiai vyr. amžiaus lietuviai. Tenka paaiškinti, kad L. Fondas sukurtas lietuvių anistiniams švietimui, kultūrai ir jaunimui remti, o šalpos reikalai palikti kitoms veikiančioms institucijoms. Nemačiau, kad lietuvių širdys yra sukietėjusios ir neužjaus vyr. amžiaus lietuvių, laukiančių pagalbos. Aukos siųsti soc. patarnavimų įstaigos adresu: 2636 West 71 Street, Chicago, Illinois 60629, telef. 476-2655.

— Ką galite pasakyti apie projektuojamą vyr. amžiaus žmonėms namus?

Danguolė — Paruoštas ir pasiūstas federalinės valdžios įstaigai prašymas, dėl paskolos gavimo vyr. amžiaus žmonių namams pastatyti. Sklypas 4,2 akrų užpirtas Lemonte, netoli prekybos centro, geros transportacijos ir ateitinių namų. Atsakymo laukiamo šio mėnesio gale. Gavus teigiamą atsakymą ir neatsiradus nenugalimų kliūčių, statyba turėtų būti pradėta ne vėliau kito rudens. Projektuojamas namas turės 60 butų, bet apie tai plačiau pakalbėsime kitą kartą, o dabar eikime už-

DOVANŲ SIUNTINIŲ Į SOVIETŲ SAJUNGĄ NAUJIEJI NUOSTATAI

(Atkelta iš 3 psl.)

aparato ar kino filmai; visų rūšių magnetinės apyrankės; magnetinės juostos; mėsia ir jos produktai; žali kiaušiniai; paukščių pūkai ir plunksnos; madų katalogai; religinė literatūra ir tos rūšies plastikiniai dirbiniai; makaronai ir duonos produktai; gyvi padarai; žuvies produktai; kūdikių maistas; medus, žiedadulkės, vaškas ir medaus koriai; biologiniai preparatai; muzikinės kortelės. (el)

kandžiauti ir troškulių nuraminti.

Taip baigė dėstyti Danguolė Valentinaite socialiais reikalais savanoriškai užsidėję pareigų rūpesčiais. Linkime Danguolei nenusivilti šaltoka lietuvių parama, bet ir toliau rūpintis vyr. amžiaus lietuviams, teikiant visokeriopą pagalbą, o visuomenės dėkingumas ateis vėliau. Kritikuojančių ir abejojančių niekad netrūko.

Antanas Juodvalkis

RAŠINIŲ KONKURSAS JAUNIMUI

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga skelbia rašinių konkursą jaunimui. Tema — LIETUVIŲ TAUTINĖ SĄMONĖ ISEIVIJOJE. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga kviečia ir skatina visą lietuvišką jaunimą (16 iki 35 metų amžiaus) dalyvauti konkurse. Tema turi būti bent aštuonių (8) mašinėlė spausdintų puslapių. Lituanistinių mokyklų mokytojai, bei įvairių organizacijų vadovai yra prašomi paskatinti jaunimą rašyti aukščiau minėta tautinė tema.

Konkurse dalyvaujantiems bus skiriamos dvi premijos už geriausius rašinius —

I Premija — \$500.00

II Premija — \$250.00

Premijų paskirstymui, jūry komisija bus sudaryta, ir paskelbta vėliau.

Konkurso rašiniai turi būti prisiųsti iki 1985 m. sausio mėn. 15 d. (pašto antspaudas) sekančiu adresu: Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, c/o Vida Jonušas, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Illinois 60464.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

JOSEPH F. GRIBAUSKAS
EXECUTIVE SECRETARYDennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Proistoriko Jono Puzino nueitas mokslo kelias

Dr. Juozas Jakštas

(4) J. Puzino Lietuvos proistorės darbai Amerikoje

Isikūres Philadelphiaje, Puzinas pirmaisiais metais (1949-1950) dirbo prie prof. A. Seno ruošto lietuvių -vokiečių rašomosios kalbos žodyno. Nuo 1954 m. jis tapo Juozo Kapočiaus pradėtos leisti Lietuvių Enciklopedijos vienu redaktorium ir jos artimu bendradarbiu, redaguodamas ir beveik vienas prirašydamas archeologijos skyrių. Baigus leisti enciklopediją, keletą metų dirbo Laisvės komitete, kol pasitraukė į pensiją. Pasiliko dirbti visuomeninėse organizacijose visur pageidaujamu paskaitininku ir spaudos bendradarbiu. Rašė daugiausia Lietuvos proistorės straipsnius.

Kaip Lietuvoje pradėjo rašyti nuo Kauno, laikinos sostinės istorijos, taip Amerikoje nuo nuolatinės -- Vilniaus. Jai skirtas ilgas straipsnis 'Gedimino sostinės 650 metų sukaktį minint'. Straipsnis -- paskaita Lietuvių istorijos draugijos surengtam Vilniaus sukakties minėjime 1973 m. Atrodo, straipsnis bus žymiai praplėsta paskaita. Jis susideda iš trijų dalių: legendos apie Vilniaus pradžią, Vilniaus pilių archeologiniai tyrinėjimai ir Vilniaus istorija iki Gedimino laikų. Pirmoje dalyje atpasakojami padavimai užrašyti Bychovco kronikoje XVI a., M. Strijkovskio, T. Narbuto, Vijuko-Kojalavičiaus. Ryšium su legendomis, plačiai pakalbama apie Kernavės ir Trakų pilis ir Gedimino sostinės kilnojimą. Iš viso, straipsnio pradžia -- išsamus legendarinės Vilniaus pradžios dėstymas.

Poskyris 'Vilniaus pilys naujausių archeologinių tyrinėjimų šviesoje' parašytas remiantis sovietinių laikų trijų pilių kasinėjimo išdavomis. Su archeologiniais tyrinėjimais dėstymas privedamas prie istorinių laikų ir toliau jis tęsiamas pagal rašytinius šaltinius. Yra svarstoma Mindaugo pilies Vorutos vieta. Dėstomas Mindaugo krikštas, vyskupijos įsteigimas. Nuo Mindaugo prie einama prie Gedimino. Suminimi jo laiškai ir pamini mi jų turiniai.

Gediminu ir baigiama paskaita, išplėsta iki plačios studijos su gausiomis šaltinių ir literatūros nuorodomis. Paskutinis studijos poskyris, įvardytas 'Vilnius Gedimino politikos fone' būdina jos pabaiga.

Apkaltėtos studijos papildas yra straipsnis 'Trečiosios Vilniaus pilies beiškant'. Puzinas ieškojo tos pilies, vieno šaltinio pavadinto 'Kreivąja pilimi' (Castrum curvum) vietos. Suminėjęs visokias istorikų reikštas nuomones, jis prisijungė prie dabartinės Lietu-

vos archeologo A. Tautavičiaus įrodinėjimų, kad Kreivoji pilis stovėjusi dabartiniame Plikame kalne, dešinėje Vilnios upės pusės.

Po Vilniaus seka Gardino plati pilių apžvalga (1972). Pradedama nuo krašto gyventojų ir įrodinėjama, kad jame nuo vidurinio akmens amžiaus jau žmonių gyventa. Pirmieji gyventojai buvo lietuvių bei jotvingių kilties. Taip autorius sprendžia iš archeologinių radinių. Bet nuo antros pusės pirmo tūkstantmečio po Kr. į Gardino sritį pradėjo terptis rytų slavai ir maišytis su lietuviais jotvingiais. Ilgainiui slavų ekspansija padidėjo ir istorinių laikų pradžioje Gardino sritis įėjo į vadinamą Juodosios Rusios kraštą. Ji šlijo iš pietinės pusės prie Halič-Volinijos valstybės. Kai nuo XIII a. pradžios susikūrė Lietuvos valstybė, Gardino sritis su kitais Juodosios Rusios miestais - k.a. Valkavskiu, Slanimu, Naugarduku - įėjo į Lietuvą.

Gardino aprašymas pradedamas nuo jo pilių. Jos pagrindai išstudijuotos ir smulkmeniškai aprašytos. Jis pasistengė susipažinti su jų kasinėjimais, pats 1939 m. aplankęs Gardiną. Jis paminėjo ir pilių tyrinėjimo istoriją, pradedamas jų istoriją.

Vaizduojamos Gardino pilys, pastatytos XII a., kada miestą valdė rusių kunigaikštis, priklausęs Kijevo Rusios, kaip paliudyta Volinijos kronikoje. Gardine, kaip ir Vilniuje, buvo 2 pilys: Senoji arba Aukštesnė (Arx superior) ir Žemutinė pilis (Arx inferior). Pily aprašomos ryšium su aplinkoje buvusiomis sodybomis. Suminima nemaža archeologinių radinių, jų tarpe javų, iš kurių matyti, kad gyventojų verstasi žemdirbyste šalia medžioklės ir žvejybos. Dėl Gardino ir jo pilių kovojo lietuviai su Halič-Volinijos kunigaikščiais Mindaugo ir Traidenio metu, kol jos baigtinai buvo įjungtos į Lietuvos valstybę. Puzinas pabrėžė Gardino priklausomybę Kęstučiui ir jo sūnui Vytautui. Sis pastatė ir mūrinę pilį vietoje sudegusios buvusios rusių pilies. Gan smulkiai aprašoma Vytauto pilis, statyta 1398 m., iš dviejų dalių: Aukštutinės ir Žemutinės. Ji vaizduojama ne tik iš žemės - sluoksnio atkastų pilies liekanų, bet ir iš XVI a. graviūrių. Duodamas ir pilies rekonstrukcinis piešinys.

Pridurmai prie pilies aprašymų pakalba ir apie Gardino vaidmenį Lietuvos valstybiname gyvenime iki Liublino unijos. Aukštutinėje pilyje buvusi 'Vytauto bažnytelė'

(taip autoriaus pavadinta), romaninio stiliaus (matyt buvo katalikiška, ne pravoslaviška). Dar Puzino minima Koločos cerkvė, statyta XIII a. skyrium nuo pilių. Per šitmečius remontuota, ji išlikusi iki šių dienų.

Vytauto pilis ilgainiui sunyko. Ant jo griuvėsių Steponas Batoras pastatė puošnius rūmus. Juos Puzinas plačiai pavaizdavo. Per 1655 m. rusų invaziją jie buvo apiplėšti ir apgriauti. Vėliau jie pasistengta atremontuoti ir pritaikyti Žečpospolitos seimam posėdžiauti. 1708 m. juos smarkiai apnaikino kraštą užplūdę švedai. Vėliau remontuojami rūmai buvo naudojami kitiems reikalams. Iki paskutinių metų juose laikyti Gardino muziejaus rinkiniai.

Be Vilniaus ir Gardino proistorės, Puzinas aprašė kelių sričių archeologinius radinius. Panevėžiečių išleistai monografijai jis davė straipsnį: 'Sistas iš Panevėžio krašto proistorės'. Suminėjo kai kurių vietų archeologinius radinius ir jų laikomas vietas, ypač muziejus. Plačiai apžvelgė vadinamą 'Raginėnų kultūrą', kurios vardą jis su geru pagrindu paneigė. Jis nurodė du kapynus prie Raginėnų kaimo (Seduvos valsčiuje). Vieną jis skyrė senajam akmens amžiui, kitą naujajam. Juos abu aprašė su jų radiniais. Užsiminė ir ruso Spicino tų piliakalnių kasinėjimus. Jis ir paženklino juo Raginėnų kultūros vardą.

Upytė buvo kita Panevėžio apylinkės vietovė jo aprašyta. Išskaičiuojama net per 4 su viršum puslapius jos apylinkėje kasinėtų piliakalnių radiniai. Gaunamas išpūdis, kad jų (kaip ir Raginėnų) kasinėjimams jis pats bus vadovavęs (1938) ir jų dienoraščius vedęs.

Susidėjus aplinkybėms, atsirado Puzino ilgas straipsnis - studija 'Svėkšnos kraštas Baltijos pajūrio archeologinių tyrinėjimų šviesoje' (1972). Sis sraipsnis atsirado užprašytas p. Alicijos Rūgytės, tos Lietuvių istorijos draugijos varpstės, jos mokslo nenuilstamos puoselėtojos, sumaniusios paruošti savo gimtinės ir savo tėvo - daktaro, iškilaus varpininko - buveinės monografiją. Tam tikslui prašė Puzino duoti straipsnį apie Svėkšnos proistorę. Proistorikas parašė jai prašomą darbą iš labai plačios perspektyvos. Jis nesiribojo ir negalėjo ribotis vien Svėkšnos apylinkė, bet aprėpė visą Baltijos pajūrį ir pradėjo nuo poledinmečio. Kadangi darbas Rūgytės monografijai buvo per ilgas, tai ji - nors įsigijo visą studiją - tik koki trečdalį jos

VORATINKKLIS ANT AKMENS

BALYS AUGINAS

RUGSĖJO saulėje sugrįžta
Voratinkliai iš praeities —
Su vasarų nuvytusiais paveikslais,
Su kirvarpų ir metų
Sukapota praeitim — —

Ir aš voratinklių svajonėse
Regiu pavasarių vaikystės veidą —
Girdžiu, kaip šaukia bruknės
Toli bruzgynuose,
Tėviškės miškuos — —

Ir būsiu aš voratinklis —
(Tariau aš tyliai sau) —
Su vėjais skubančiais nulėksiu
Į pienių lauką,
Į žibuoklių šilą —

Ten rudenio saulėje
Vėjas įpins mane
Jaunystės kaspinu
Į beržo palaidas
Kasas — —

Ak, šilkiniai praeities voratinkliai —
Jūs grįžtate kiekvieną rudenį,
Apraizgę mano sielą! —
Gyvenimas mane gramzdina
Vis giliau į liūną svetimą
Kaip akmenį — —

išsirinko savo monografijai. Likusias dvi trečiąsias atidavė spausdinti LTPr. III,3. Puzino raštuose teikiama tik ši dalis. Kai raštas buvo perskirtas be autoriaus aprobatos ir spausdintas be jo priežiūros ir daly skyrium -- gavosi maišatis. Kai kurios rankraščio vietos išspausdintos abiejuose lei-

diniuose. Pabaltijo baltų praeitis pavazduota nuo isikūrimo tame krašte sename akmens amžiuje (2300-2200 pr. Kr.) iki istorinių laikų.

Daug ryškesnis ir lengviau skaitomas už Svėkšnos proistorę yra Zonavykijos krašto ap-

(Nukelta į 6 psl.)

Prie poeto Antano Miškinio

(3) paveikslo Liudas Dovydėnas

Nacizmečiu abu su Antanu Miškiniu atsiradom Laisvės kovotojų eilėse. Per A. Miškinį, kaip jo trejukės narį, palaikiau ryšį. Svarstėm, planavom. Dera pažymėti, kad nacizmečiu kur kas parankiau buvo krutėti pagrindžio veikloje, atsiradę daugiau pasitikėjimo. Susiūbavo Tretysis reichas.

Ir atėjo, kas turėjo ateiti: grįžtamąją banga artėjo raudonieji. Buvau jau rašęs kitur kaip susirinkom prie Kazio Binkio kapo Kauno kapinėse. A. Miškinis ir kiti ipareigojo mane parašyti atsišaukimą Laisvės kovotojų vardu. Uždavins ne iš lengvųjų: ką pasakyti pasiliekančioms, kuo ir kaip pateisinti pasitraukimą?

PUZINAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

rašas 'Zanavykų krašto proistorė'. Darbas ir p. A. Rugytės užprašytas jos redaguotam leidiniui 'Zanavykija', 2 t. Paskutinis Puzino prašytas spaudai raštas, įteiktas redaktorei tik keliomis dienomis prieš tragišką mirtį. Pradedama nuo kraštovaizdžio, susidariusio po paskutinio ledinmečio ir pirmųjų gyventojų pasirodymo senajame akmens amžiuje. Daugiau kalbama apie vidurinį akmens amžių (8000-4000 pr. Kr.), iš kurio turima daugiau archeologinių radinių. Naujame akmens amžiuje susidarė Zanavykijoje branduolys baltų, lietuvių protėvių. Nuo baltų proistorės tęsimas dėstymas per žalvario ir geležies amžių iki istorinių laikų. Išvardijamos vietovės, kur kasinėti senkapiai ir rasti archeologiniai dalykai. Išimtinai plačiai apkalbamas labiausiai ištirtas Pakalniškių piliakalnis (Gelgaudiškių valš.). Jame laidoti deginti lavonai įrengtoje tam tikroje lauzavietėje.

Ypatingas dalykas Zanavykijos apraše yra žirgų kapai. Jie ištirti jau sovietinės Lietuvos proistorikų. Pagal jų radinius Puzinas pavaizdavo turtingas arklių aprangas, jų tarpe vertingiausią radinį - šalimą. Duodamas jo atvaizdas ir smulkmeniškai aprašomas per ištisą puslapį su viršum. Kitos aprangos, ypač kamanos, taip pat atidžiai pavaizduotos.

Be senkapių Puzinas priskaitė Zanavykijoje net 22 piliakalnius ir trumpai aptarė jų padėtį. Apie archeologinius radinius juose archeologai tekalbėjo, nes jie, pasak jo, beveik netyrinėti.

Patrauklus Zanavykijos proistorės pavaizdavimas baigiamas apmetais ūkinio gyvenimo metmenimis. Iš jų ryškėja, kad gyventojai buvo sėslūs žemdirbiai jau proistorinių laikų gale ir tokie būdami pasiekė istorinius laikus. Dėl vykusių lietuvių karų su kryžiuočiais kraštas pratuštėjo ir užsilikę gyventojai susiliejo su lietuviais.

(Bus daugiau)

A. Miškinis senokai buvo apsisprendęs pasilikti. 'Prie Lygajų ežero priglusiui' - kažin kaip ne miškininku gauduliu kartą prisipažino Antanas. Buvęs iš bolševikmečio užsilikęs mudviejų pasirinkimas: Miškinis man patarė trauktis su 'bėgančiais nuo Hitlerio gaujų'. Jam, Antanui, nesigriebiau jokių uždangų, atvirai pasakiau, kad tai būtų kojomis pritarimas raudonajai okupacijai. Į tai tada A. Miškinis nieko neatsakė. Tik nacių okupacijos 1944 m. vasarą prisipažino: jis, jeigu jam būtų tekę pasirinkti, būtų traukęsis su Paleckiu, Gedvila ir kitais. Ir jis bijojo, net smerkęs save, kodėl tvirčiau neskatinęs mane pasitraukti su raudonaisiais... Tai pasakė, kai kalbėjome jau rašydami Laisvės kovotojų atsišaukimą...

Mane nustebino Antanas Miškinis, atsiminęs 1941 metų vasarą, kai aš gan užtikrinčiau jam suabejojau vokiečių pergale. A. Miškinis vokiečių rusų II-ji karą laikė revanšiniu karu, gi revanšiniai karai dažniausia neša pergalę vakarykščiam pralaimėjimui.

Po poros dienų, 1944 m. vasarą, A. Miškiniui nunešiau atsišaukimo tekstą. Jis, neskaitęs, įsikišo į užančio kišenę ir patylomis pasakė: 'jei būtum pasitraukęs, nebūtum rašęs...'. Abu tylėjome. Man nebuvo aiškus Antano išsitarimas. Jis pats patikslino: girdi, galvokime distancijomis. O tos distancijos -- šimtmečio grumtynės su mūsų kaimynais. Girdi, Hitleris - ne kūmas, Stalinas - ne dėdė. Gi mums tenka laviruoti - po to, kai pats mūsų kariuomenės vadas gražiai veikė Lietuvos kariuomenės likvidavimo komisijoje. Kai atidavėm Klaipėdos kraštą, kai parsivežėm iš Kremliaus Vilnių, netrukus ultimatumą... Kada būčiau buvęs naudingesnis Lietuvai: pasilikdamas žūtbutinei rizikai, ar sugrįždamas su pergale? - paklausė Miškinis.

Buvo gana savotiškų pasikalbėjimų. Gal ir nėra per anksti apie tai prabilti, po keturių dešimtmečių. Dargi dienose, kai ne vienas - iš Californijos, iš Detroito ar kito kurio miesto bei rezidencijos - ima ir pasako: 'Reikės Lietuvą apvalyti!'

Buvo ir toks bandymo momentas man ir Antanui Miškiniui. 1941 m., rudens pusėje, pasiūkė mane Nikodemus Martinonis. Nuėjęs raudon J. Vitą, kuris man daug padėjo Vilniuje, besigrumiant su lenkais ir kitais, būnant Priešmokyklinio Auklėjimo direktorium. J. Vitas buvo atvykęs iš Maskvos, reto nuosirdumo lietuvis, kompartietis, būk tai Lenina asmeniškai pažinęs, bet gan prastos nuomonės V. Kapsuko adresu. Tenka manyti, J. Vitas galėjo būti sovietų paliktas uždaviniui, galėjo būti atitrūkęs nuo Lenino draugystės... Martinonis paliko mane su J. Vitu vie-

nu du. Vitas atvirai pasisakė esą dideliu pavojuje. Ubagu persirengęs atėjęs iš Vilniaus į Kauną. Gal aš galysiu rasti jam saugesnę vietą, gal pas savo gimines, gal kur kaimė? Buvau sekamas ir savųjų ir atėjų, bet pasižadėjau paieškoti (lengva dabar rašyti apie tai...) Kas bus, jeigu mano surastoji vieta pasirodys nesaugi? Bet pasižadėjau - iš pareigojau: buvau skolingas už Vito nuosirdumą Vilniuje. Be to, netikėdamas nacių laimėjimu... kas žino? Gal J. Vitas labai pravers ateinančiuose metuose ir įvykiuose? Pasitikėdamas A. Miškiniu, paprasčiau - gal jis surastų kokią užkaborį? Po kelių dienų Antanas džiugiai atsiliepė: Kleboniškių pamiškėje pažįstamas suradęs ūkininką, sutikęs kurį laiką paslėpti. Ir mano vienas giminaitis, netoli Pakuonio, kuriam laikui taip pat galėjo priglauti.

Po kelių dienų J. Vitas nutarė grįžti į Vilnių... Gi Vilniuje saugumietis sulaukė jo žmoną nešančią valgi ir... su rado Vitą.

Ir tai atsiminęs A. Miškinis 1944 m. pasakė: 'Ogal dabar labai prasiverstų Vitas?' Dundėjo ateinančiųjų maskvinių patrankos netoli Nemuno.

Vaižgantiškas buvo poetas A. Miškinis. Kartais rupokas, net atžarus kalboje, o žmogų lietuvių mylėjo be skardenimosi be atpildo. Kartą Antanas Vaikiūnas, Jaunosios Kartos redaktorius, panūdo A. Miškini ar Joną Aleksandravičių Kuosą-Kossu aprūpinti pinigų - užsienyje pasisemti išminties, meno. Beje, tada veržėsi Paryžiu, ir jau buvo aprūpinti pinigų, Petras Cvirka, Bronys Raila. Ministeris pirmininkas J. Tūbelis buvo linkęs duoti stipendiją A. Miškiniui, atrodė ir Antanas Vaikiūnas pritarė. Bet A. Miškinis kartą Naujosios Kartos redakcijoje atsilapojo: 'Kad man Juknėnų kaimo gana! Romą, Vieną palieku mokantiems semtis Vakarų Europos srėbalus...' Vėliau pasirodė ir kitkas, mat paaiškėjo didelis Jono Aleksandravičiaus-Kossu noras išvykti iš Lietuvos. Gal bus buvęs ir saugumo numatymas didelėse valstybėse?..

Antanas Miškinis ir tas pats Jonas Aleksandravičius-Kossu dažnai kalbėjo apie romaną, kurį užsimojo parašyti. Tai romanas iš prūsų išnykimo tragedijos, kurį parankiau rašyti Lietuvoje. Romanas nutilo - iškilo Paryžius.

(Bus daugiau)

KITI RAŠO:

PALAIMINTAS NAIVUMAS

Perskaičiau K. Barono straipsnį „Olimpiniai žaidimai ir Rytų Vokietija“ („Draugas“, 1984.8.16) ir pagalvoju: „Palaimintas lietuvių spaudos žmonių naivumas“. Jis, pabėgėlis, išgyvenęs komunizmo siaubą

Lituanistikos Katedra
The Endowed Chair
of Lithuanian Studies
University of Illinois
at Chicago

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1984 m. rugpjūčio mėnesį:

\$2,000.00: Darija Sragytė Viskantienė, Victoria, Canada (iš viso \$3,000.00).

\$1,000.00: Antanas Kareiva, Chicago, IL; Jurgis Strazdas, Mississauga, Canada (iš viso \$2,000.00).

\$300.00: Donald Jančauskas, Corpus Christi, TX (iš viso \$600.00).

\$250.00: Albina Dumbrienė ir Nijolė Dumbrytė, Chicago, IL (iš viso \$500.00); Dr. Juozas Stanikaitis, Rochester, NY (iš viso \$750.00).

\$200.00: Dr. Jonas ir Dana Bilėnai, Huntington, NY (iš viso \$300.00).

\$100.00: Kun. Jonas Burkus, Hot Springs, AR (iš viso \$200.00); Buvusių Lietuvos policijos tarnautojų Krivulės klubas, Cicero, IL; Jurgis ir Anelė Dragunevičiai, Hartford, CT; Antanas ir Veronika Kriščiūnai, Chicago, IL (iš viso \$200.00); Lietuvių moterų federacijos klubas, Waterbury, CT (iš viso \$600.00); Jonas ir Ona Motiejūnai, Los Angeles, CA.

\$70.00: Juozas Jakštas, Lakewood, OH (iš viso \$300.00); Stasys ir Leokadija Vilinskai, Windsor, CT (iš viso \$300.00).

\$10.00: Jonas Badauskas, Chicago, IL (iš viso \$30.00); Antanas Beinarauskas, Chicago, IL (iš viso \$20.00); Marija Gudaitienė, Toronto, Canada; Juozas Meške-

vičius, Chicago, IL; Vladas Mikutis, Chicago, IL (iš viso \$20.00); Jonas Štūkys, Chicago, IL; Ona Urbonienė, Chicago, IL (iš viso \$15.00).

Pagal pasižadėjimus gauta:

\$1,000.00: Ignas ir Dangira Budriai, Collinsville, CT (iš viso \$600.00); Pranas ir Hortenzija Šapalai, Lemont, IL (iš viso \$285.00).

\$500.00: Apolinaras P. Bagdonas, Chicago, IL (iš viso \$300.00).

Aukų rugpjūčio mėnesį surinko:

JAV LB Bridgeporto apylinkė, Chicago, IL \$60.00 (iš viso \$906.00); JAV LB Marquette Parko apylinkė \$1,000.00 (iš viso \$2,000.00).

Nuosirdžiai dėkojame visiems aukotojams ir aukų rinkėjams. Antram įmokejimui š.m. spalio 5 d. dar trūksta \$4000, o lituanistikos katedrai įsteigti trūksta iš viso dar \$304,000. Nesustokime šio Lietuvai istorinio užmojo puoselėlei, ištesekime iki galo. Šį rudenį katedra jau pradeda veikti. Čekius prašome rašyti ir siųsti: Lituanistikos Katedra arba Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Aukos nurašomos nuo mokesčių.

Jonas Kavaliūnas,
Lėšų telkimo komiteto
pirmininkas

Lietuvoje, rašo: „Šiandieną galima drąsiai tvirtinti, kad tik pralaimėjimo baimė atbaidė sovietus nuo dalyvavimo olimpiadoje. Jie švilptų į visokias „Ban Soviets“ organizacijas, „mažeikininkus“ bei „drungininkus“... iš anksto žinodami savo laimėjimus“.

Neišgyvenau tiesioginiai rusų teroro Lietuvoje, ir tėvai neišgyveno. Esu trečios kartos Amerikos lietuvis ir tokiu teigimu noriu prieštarauti Baroniui: „Dėl vieno pabėgimo, kurį matytų visas pasaulis, sovietai atsisakytų visų aukso medalių, žinodami iš anksto, kad jų galėtų surinkti daugiausiai“.

Ar pabėgėliai užmiršo, kiek rusai dėjo pastangų juos iš Vokietijos stovyklų grąžinti? Ar „gėdos siena“ Berlyne neatidaro jiems akių? Ar to paties Barono straipsniai apie rafinuotą pabėgusio Česiūno pagrobimą neįtikina mastančių žmonių, kaip sovietai bijo pabėgimų? Viso laisvojo pasaulio opinijos, įskaitant ir Vakarų komunistus, spaudimas nepajėgia išlaisvinti prof. Sacharovo.

Mane, trečios kartos lietuvi, silpnumo valandose apima apmaudas, pyktis ir gėda dėl gerai įsikūrusių tautiečių, pamiršusių Lietuvos laisvės rūpesčius. Todėl mūsų spaudoje pilna krikštynų ir vestuvių aprašymų ir mirčių nekrologų. O apie kokį festivalį straipsnių straipsniai ritasi per laikraščių puslapius. Atsakingoje spaudoje Lietuvos laisvės klausimais rašoma labai nedaug. Ta prasme teisinga yra Barono mintis, kad sovietai nebijo dvasinių minkštakūnių, tačiau pamiršo jis, kad jie labiausiai bijo savo žmonių. Ir kai „mažeikininkai“ paruošė jiems lengvesnes pabėgimo sąlygas, Kremliaus viešpatiai jų olimpiadon vykti neleido.

Ačiū Dievui, amerikiečių žurnalistų tarpe yra nemažas skaičius, kurie supranta tikrąją komunizmo prigimtį ir permato jųėjimus. Lietuvių

visuomenės politinę samonę pasišovė formuoti „Akiračiai“, kurių redaktorius Henrikas Žemelis, 1961 m. „Dirvoje“ racionaliai samprotavo: „Komunistinėje sistemoje joks politinis ar kultūrinis veiksmas nėra daromas, neturint kokio nors tai sistemai naudingo tikslo. Užtenka tik stebėti jų pastangas tremtinių atžvilgiu. Jos visuomet siekia vieno ir to patio tikslo — visomis priemonėmis palaužti mūsų atsparumą, idant neliktų nė vieno laisvo balso, kalbančio jų nenaudai.“

Jei tikėti kai kuriems spėliojimams, kad lietuviški bimbinkai reikalingi pavaduotojų, tai tie naujų kelių ieškotojai, nori ar nenori, turės užimti jų vietą, jei ir toliau tikės naujomis komunizmo iškaboms“.

Žemelio samprotavimai pasitvirtino: sovietinėje spaudoje „Akiračiai“ yra prielankiausi cituojamas Amerikos lietuvių laikraštis ir pats redaktorius pakeltas į „intelektualus“.

Antanas B. Mazeika

(Draugas 1984.9.4)

PLANT MANAGER

Expanding company looking for good person to take charge of plastic blow molding plant. Must be experienced in all phases of blow molding, polyethylene and PVC containers. Send resume and salary requirements to: RIMCON DIV., RING CAN CORP., 2454 HUBBARD AVE., DECATUR, ILL. 62526. (33-39)

GAGE DESIGNER

Attractive opportunity for an experienced mechanical designer with an expanding manufacturer of electronic gaging systems in central Connecticut. Location offers many recreational and cultural benefits. VALMET INC., 100 Production Ct., New Britain, Ct. 06051 or call 203-223-6784 (36-42)

WANTED AT ONCE

JOURNEYMEN

AUTOMATIC SCREW

MACHINE SET UP MEN

Excellent opportunity in growing company for the right man. Minimum 10 years set-up experience on ACME-Gridley and Browne & Sharpe. Excellent wages and benefits, quick advancement. Call collect 817-589-7655 or send resume to: TECH-MATIC CORP., P. O. Box 18787, Ft. Worth, Texas 76118. (36-43)

Arnoldas Voketaitis Clevelando

Simfonijos svečias Vytautas Matulionis

Lietuvių kilmės scenos meninkai pasaulinėje meno arenoje yra labai reti. Viena tokių brangintinų asmenybių yra Arnoldas Voketaitis, bosas-baritonas, jau seniai ne tik Amerikos, bet ir tarptautinio muzikos pasaulio pripažintas dainininkas, kurio pirmasis pasirodymas su garsiuoju Clevelando Simfonijos orkestru įvyko 1984.VIII.31, Blossom Muzikos Centre, viename didžiausių muzikos centrų visoje Amerikoje. Šiame pasirodyme jis dainavo Dimitri Šostakovičiaus kompozicijoje 'The Execution of Stepan Razin' (poema bosui ir chorui), diriguojant Robert Page. Antrasis jo pasirodymas (ten pat) buvo 1984.IX.2, atliekant solo partiją 'Lieutenant Kije' orkestrinėje Suite, Op. 60 (Sergei Prokofieff) - dirigentas Leonard Slatkin. Dėl nepalankiai susidėsusių aplinkybių, Arnoldo Voketaičio pirmosios programos girdėti neteko, todėl čia bus apžvelgti tik antroji - 'Lieutenantas Keže' orkestrinė suita su baritono solo. Be šios suitos, tą patį vakarą programoje buvo 'Festive Music' (Morton Gould), 'Concerto in E-Flat Major for Trumpet and Orchestra' (Joseph Haydn su trimis solistais Wynton Marsalis ir 'Feste Romane' (Ottorino Respighi), simfoninė poema.

Kas tas Arnoldas Voketaitis, koks jo nueitas muzikinis kelias ir koks tas jo dainuotas 'Leitenantas Keže'? Stai keletas apybraižų.

Gimęs Connecticut valstijoje, Arnoldas Voketaitis pirmiausia susidomėjo trimitu, bet vėliau palinko į balsą, pradėdamas savo dainavimo karjerą radio ir televizijos pasirodymu Arthur Godfrey talentų programoje. Tarnaudamas kariuomenėje jis buvo solistu JAV Armijos orkestre, kelis kartus dainuodamas Baltuose Rūmuose. Jis taip pat studijavo dramą Yale universitete.

Jo muzikinis repertuaras yra labai didelis (net virš 135 labai įvairaus pobūdžio operi-

nių rolių!), neeilinis ir apimęs visus muzikos laikotarpius. Jis debiutavo New York City Operoje Richard Strauss operoje 'Die Schweigsame Frau' ('Tylioji moteris'). Jo repertuaro įvairumą galima suvokti iš sekančių pavyzdžių: 'Pasaulio sutvėrimas' (Haydn), 'Gurrelieder' (Schenberg), 'La Cenerentola' (Pelenė) - Rossini, 'Pasija pagal šv. Luką' (Penderecki), 'Figaro Vestuvės' (Mozart), 'Keturi šventieji trijuose veiksmuose' (Thompson) 'Boriss Godunovas' (Mussorgsky, 'Vidurvasario nakties sapnas' (Britten), 'Karalius Edipas' (Stravinsky), 'Susannah' (Floyd) ir t.t. ir t.t. Jis taip pat dalyvavęs tokiose retai statomose operose kaip Massenet 'Don Quichotte' (dainuodamas pagrindinę rolę ir vieno kritiko palygintas su Saliapinu, kuriam ši rolę buvo sukurta) ir to paties kompozitoriaus operoje 'Le Cid' ('Nugalėtojas' - pagal ispanų didvyrį El Cid, 1040-1099, iš arabiško 'El seid') dalyvaujant Placido Domingo ir Grace Bumbry. O kur dar Beethoven'o 'Missa Solemnis' ir jo Devintoji Simfonija, ar Verdi 'Requiem'? Vis tai įrodymai šio meninko didelių muzikinių sugebėjimų.

Jis yra dainavęs Philadelphia, San Francisco, Chicago Lyric (15 sezonų), Houstono, Cincinnati, Pittsburgho, Central City, New York City Opera, Montrealio, Vancouverio, Mexico City, Guadalajaros, Monterrey ir kituose operos teatruose, o taip pat ir Gran Liceo teatre Barcelonoje, Ispanijoje, kur savo europiniam debiutui pasirinko Don Basilio rolę Rossini operoje 'Sevilijos Kirpėjas' - savo pačią sėkmingiausią rolę, dainuotą virš šešiasdešimtyje skirtingų šios operos pastatymų. Jis taip pat yra pasirodęs su vyraujančiais Amerikos simfoniniais orkestrais, diriguojant Leopold Stokowski, Gerd Albrecht, Genady Rozhdestvensky, James Levine, Leonard Slatkin ir kt., o kuriant operines roles dirbęs su įvairiais režisieriais,

įskaitant ir garsų Jean-Pierre Ponnelle, San Francisko operai ruošiant Reinmann'o operos 'Lear' amerikėnę premjerą.

Dainuojant su Metropolitan Opera National Company, jis buvo ypatingai įvertintas už atlikimą Olin Blitch rolės Carlisle Floyd operoje 'Susannah' ir už sukūrimą Don Magnifico vaidmens Rossini operoje 'La Cenerentola'. Pažymėtina, kad kai kurios jo repertuaro rolės - Don Quichotte, Boriss Godunovas, Don Basilio, Saliieri (Rimsky-Korsakov operoje 'Mozartas ir Saliieri') - buvo taip pat ir Saliapino mėgiamos rolės. Nemaža jo įdainuotų dalykų yra įrašyta į plokšteles: 'Carry Nation' (Douglas Moore) - Desto Records; 'Jonas Ziaurusis', 'Leitenantas Kiže' (Sergei Prokofieff), Rachmaninovo 'Varpai' ir 'Pavasario Balsai' su St. Louis simfonijos orkestru (Vox Cum Laude Records); Stravinskio 'Les Noces' (Vestuvės) su Chicagos simfonijos orkestru (RCA).

Jo dainuota 'Leitenantas Kiže' suita kompozitoriaus buvo paimta iš jo įtarpinės muzikos to paties vardo filmui, statytam Leningrade 1933 m. Filmo siužetas paimtas iš Yuri Tinjanovo novelės, atremtos į istorinį anekdotą liečiantį carą Paulių I (pagal kai kuriuos šaltinius - Nikalojų I). Caras, neteisingai perskaitęs blogai perrašytą pranešimą, iš moteriškos daugiskaitinės galūnės '-ki' ir sekančio žodelio 'že' (tačiau), susigalvoja naują pavardę 'Kiže' ir taip atsiranda 'Leitenantas Kiže'. Pavaldiniai, nenorėdami patekti caro nemalonėn, nedrįsta tos jo klaidos atitaisyti ir taip komedija tęsiasi. Pirmiausia, leitenantas Kiže, už išgalvotą 'nusikaltimą' ištremiamas į Sibirą, vėliau tampa caro patikėtinių, pakeliamas į generolo laipsnį, o kai caras nori jį atsikviesti iš Sibiro, jam pasakoma, kad (dabar jau generolas) Kiže yra miręs. Nuliūdęs caras seka karstą į kapines nežinodams, kad tas karstas tuščias ir kad tokio asmens nieka-

Sol. Arnoldas Voketaitis.

V. Maželio nuotr.

da nėra buvę. Suita susideda iš penkių dalių: 1. Leitenanto gimimas - čia instrumentais nupiešiama kaip šis asmuo atsiranda caro ir jo pavaldinių vaizduotėse; 2. Romansas - tai pusiau sentimentali daina, parašyta baritonui, bet paprastai atliekama tenoro saksofono; 3. Kiže vestuvės - kazuokų šokio pobūdžio kareivio pagyros, atmieštos meilužio sentimentalumu; 4. Troika - pasigėrusių karininkų dainuokos apie lengvai pavergiamą moters širdį, dainuojamos jiems vykstant į Sibirą parsivežti Kižę. Ši dalis yra parašyta balsui, bet paprastai atliekama vieno pučiamųjų instrumentų. 5. Kiže laidotuvės. Laidotuvių melodija atasta ankstyvesniųjų dalių temomis, pabrėžiančiomis juokingą situaciją. Visoje suite labai žymus Prokofieff polinkis į satyrą, lengvą ironiją ir švelnų sarkazmą.

Kaip iš jo muzikinės praeities apžvalgos matyti, Arnoldas Voketaitis į šį svarbų debiutą su daug reikalaujančiu Clevelando simfonijos orkestru atėjo gerai pasiruošęs tiek muzikiniai, tiek interpretaciniai ir klausytojų neapvylė. Nors dainavimui sąlygos buvo nepatogios - didelis karštis, drėgmė ir daugybės šviesų priiliotų dūzgiančių vabzdžių - savo partiją, kaip ir dera tikram profesionalui, Arnoldas Voketaitis atliko su pasitikejimu. Jo balsas, nors vadinas bosu-baritonu, čia skambėjo išvien baritoniniai. Neteiko jam čia dainuoti tų tamsių,

sultingų, labai žemų gaidų, būdingų 'rusiškam' boso balsui. Voketaičio balsas yra gražiai išlygintas, tonai išgaunami be spaudimo, naudojamas saikingai ir taupiai, atliekamo kūrinio nenuskriaudžiant, pakankamai pajėgus atsverti orkestro palydai. Kūrinio interpretacija muzikali, judesiai apgalvotai riboti. Savo akominiu skambesiu ir lankstumu jo balsas yra daugiau itališkos krypties, labai tinkamas tokioms rolėms kaip Don Basilio ir Don Magnifico. Tačiau žvelgiant į jo atliktą daugybę šio šimtmečio muzikos kūrinių atrodo, kad jo balsas yra vienodai paklusnus visų stilių ir laikotarpio muzikai. Menininis tai didelis plusas tiek repertuaro išplėtimo, tiek muzikinės asmenybės ugdymo atžvilgiu.

Voketaitis dainavo originalo (rusų) kalba, bet žodžiai (net ir lėtesnėse dalyse) buvo sunkiai suprantami, nors čia, dalinai, gal kalta ir pati besinė dainavimo erdvė, kuri vietoj garsą sutirština - ji išsklaidė. Norėtusi Voketaičį išgirsti uždaroje salėje.

Kaip bežiūrėtumėm, šis menininkas yra visų pageidaujamas ir 1985 m. balandžio mėnesį jis dainuos Šostakovičiaus simfonijoje No. 13 ('Babi Yar'), diriguojant kompozitoriaus sūnui Maxim Šostakovičiui. Toks išskirtinas Voketaičio parinkimas yra didelis komplimentas. Tvirtai tikime, kad jis savo gražiu dainavimu tą komplimentą pilnai pateisins.

Gintaro ir Ažuolo vadovų mokyklos dalyviai Kalifornijos kalnuose šią vasarą liepos 7-14 d.

I. Petokienės nuotr.

Los Angeles lietuviai

SEKMINGA BIRUTININKŲ VEIKLA

Kadangi Los Angeles gyventojus nuo liepos pabaigos iki rugpjūčio vidurį buvo užviešpatavusi pasaulinė Sporto Olimpijada, Birutietės tradicinę savo gegužinę turėjo šiemet nukelti į antrąją rugpjūčio pusę. Buvo "orakulų", kurie pranašavo, kad ne laiku ir ne gerai, kad lauke tuo metu karšta ir po stogu gegužinę nedera ruošti, todėl niekas neateis. Tokie pranašavimai neišsipildė — Tautinių Namų salėn susirinko rekordinis skaičius žmonių, veik du šimtai. Vyriausios šeimininkės Julijos Petronienės ir jos padėjėjų puikiai ir sočiai vaišinami, atsigavindami iš neišdžiūstančių baro "šaltinių", susirinkę svečiai, nors labai perpildytoje salėje, ilgakai ir maloniai vaišinosi. Plojimai pasveikinti atkeliavę iš tolimų vietovių, kaip iš Chicagos ir net Australijos. Vertindami birutininkų kultūrinius ir šalpos darbus, Los Angeles lietuviai šios organizacijos renginius visuomet stipriai remia.

Ir šį kartą, gausiai į gegužinę susirinkę, rodė savo pritarimą dosniai įsigydami loterijos bilietus ir dar rasdami progą vieną kitą dolerį pridėti. Tautinių Namų vadovybė, per pirm. Joną Petronį, šios gegužinės metu, birutininkų siuntinių į Suvalkų Trikampį vėjus kasai paaukojo \$200. Vėjus buvo pradėtas birželio mėnesį, kai parapijos aikštėje buvo surinkta veik du tūkstančiai svarų rūbų ir avalinės.

Losangeliečiai lietuviai jau trečią vasarą iš eilės labai gausiai šiam reikalui aukoja rūbų, šiemet net žymiai daugiau, nei pirmuosius du kartus. Pasiųsti 86 siuntiniai, kurių persiuntimo išlaidos siekė veik 1500 dol.

Birutininkės neužmiršta ir vargstančių ok. Lietuvoj bei Sibire, rasdamos lėšų ir būdų ištiesti pagalbos ranką. Jos taip pat visuomet remia jaunimą, lietuvišką spaudą, radijos programas ir religinę veiklą. Neatsilikta birutininkės ir kultūrinėje veikloje, ruošdamos paskaitas, koncertus ir parodas.

VAIŠINGAS SUSITIKIMAS

Rugpjūčio 26 d. į naujavedžių Stellos ir Henriko Bajalių namus susibūrė grupė draugų susipažinti su Zita ir Vaclovu Čilvinais iš tolimojo Sydnėjaus, Australijoje, kurie perkėliai veik visą pasaulį, paskutinį sustojimą susiplanavo Los Angeles mieste, aplankyti

Vaclovo Čilvino sesutę ir naująjį svainį — Bajalius.

Vaišingų šeimininkų globjami, su svečiais iš tolimosios Australijos ir tarpusavyje besišnekučiuodami, susirinkę Bajalių draugai, vėsiuose kambariuose ir žydinčiame darželyje susimėtę, maloniai praleido paskutinį karšto rugpjūčio sekmadienį. Profesorė Elena Tumienė, Čilvinų vaikystės draugė, įdomiai papasakojo apie jų bendrą jaunystę besikuriančioje Lietuvoje ir padėklamavo jautrų patriotinį eilėraštį. Sugiedota "valio, valio", sudainuota liaudies dainų, skaniai pasivašinta. Išsiskirstydami svečiai linkėjo šeimininkams ir jų giminėms iš Sydnėjaus daug laimės ir dar ne paskutinį kartą susitikti.

Stella ir Henrikas Bajaliai yra veiklūs Los Angeles lietuviškoje visuomenėje. Henrikas Bajalis daugelį metų dirba lietuvių radijo valandėlėje, yra Tautinių Namų dalininkas ir aktyvus tautininkas, buvęs skyriaus valdyboje. Priklauso ir kitoms kultūrinėms organizacijoms. Stella Bajalienė maloniai prisideda darbu ir auka visoms šalpinėms ir kultūrinėms lietuvių organizacijoms, yra veikliai įsijungusi į Lietuvių Moterų Federaciją.

VIESNAGĖ PAS DŪDOS

Agutė ir Bronius Dūdos rugsėjo 1-ą pakvietė Tautinių Namų vadovybę ir dar keletą idėjos draugų bei veiklos bendradarbių pasisvečiuoti jų namuose, naujame ir gražiam Valencijos priemiestyje, esančiame trisdešimt mylių į šiaurvakarius nuo Los Angeles miesto.

Malonių šeimininkų vaišingoje globoje svečiai, bendrais rūpimais reikalais besikalbėdami ir besidalindami idėjomis bei nuomonėmis, iki vėlaus vakaro įdomiai ir maloniai praleido laiką. Kadangi už poros dienų, rugsėjo 3-čią turėjo būti Broniaus vardo diena, mielam šeimininkui širdingai ir balsingai palinkėta "valio — ilgiausių metų".

Abu Dūdos yra gerai žinomi ir labai gerbiami Los Angeles lietuvių kolonijos nariai. Agutė Dūdienė — ilgametė, veikli, keletą kartų pirmininkavusi, birutietė, o Bronius Dūda visą savo gyvenimą paskyrė politinei, visuomeninei ir kultūrinei veiklai, daugiausia laiko ir širdies aukodamas tautinei idėjai. Pereitą pavasarį šiam visuomet kukliam, bet lietuvių visuomenei, o ypačiai mūsų kolonijai daug nusipelnusiam asmeniui, Los Angeles Tautinių Namų vadovybė su-

ruošė iškilmingą pagerbimą.

...IR PAS MASAČIUS

Rugsėjo trečią, Darbo Dienos šventės dieną, būrys Felikso ir Bronytės Masačių draugų suvažiavo į visuomet svečiams atidarus jų namus, vardinių proga pasveikinti mielą šių draugiškų namų šeimininkę. Gražiam ir pavėsingame jų sode ir vėl besivašindami, šnekučiuodami ir retkarčiais uždainuodami, Masačių bičiuliai nesiskirstė namo iki vėlumos.

Šeimininkams — varduvininkei Bronei ir populiariam visuomenininkui Feliksui Masačiams prie šampano stiklų sugiedota "Ilgiausių, sveikiausių metų". Sveikintas ir vienas iš svečių, žurnalistas ir Radijo Valandėlės redaktorius Vladas Bakūnas, kuris kaip tik tą dieną šventė savo gimtadienį.

Rūta Sakienė

PAŽIŪRA VĖL VADOVAUJA MOKYKLAI

Vladas Pažiūra, po dviejų metų pertraukos, vėl perėmė Los Angeles šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vadovavimą į savo rankas. Dalilė Polikaitienė, sėkmingai vadovavusi šiai mokyklai dvejus paskutinius metus, dėl susidariusių nepalankių aplinkybių nuo vadovavimo atsiskyrė. Dalilė Polikaitienei, įdėjusiai daug širdies ir pasišventimo lituanistinei mokyklai, parapijos vadovybė labai dėkoja ir jos darbą įvertina.

Vladas Pažiūra, buvęs šios mokyklos vedėju net 15 metų, sustiprėjęs sveikatai, vėl grįžta į senas pareigas.

LIETUVIŲ DIENŲ GEGUŽINĖ

Metinis Lietuvių Dienų žurnalo gegužinė-piknikas įvyksta š. m. rugsėjo 23 dieną, sekmadienį, 12:30 v. p. p. šv. Kazimiero parapijos viršutinėje salėje.

Plačioji lietuvių visuomenė maloniai kviečiama gegužinėje dalyvauti. Savo dalyvavimu paremsite lietuviškos spaudos leidimą, kuris yra dabar labai pasunkėjęs.

NAUJA LIETUVIŠKA ŠEIMA

Rugsėjo 8 dieną, šv. Kazimiero bažnyčioje susitaukė chemikas Viktoras Ruokis su dr. Yolanda Mickevičiute iš Clevelando. Jaunoji šeima gyvens Los Angeles. Dr. Yolanda Mickevičiutė-Ruokienė, būdama iš profesijos medicinos gydytoja, dirbs Los Angeles savo profesijoje.

• Prel. Jonas Kučingis, buvęs šv. Kazimiero parapijos klebonas, yra pasiekiamas savo bute šiuo telefonu: (213) 664-5239.

Buvusiam ALT S-gos Los Angeles skyriaus pirmininkui

A. A.

JONUI MOCKUI

mirus, žmonai NELEI, dukterims RŪTAI ir VILIJAI, sūnui GINTARUI su šeimomis reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

ALT S-gos Los Angeles
skyriaus valdyba
ir nariai

A. A.

JONUI MOCKUI

mirus, žmonai NELEI, dukterims RŪTAI ir VILIJAI, sūnui GINTARUI su šeimomis nuoširdžią užuojautą reiškia

Los Angeles Tautinių Namų
valdyba ir nariai

A. A.

JONUI MOCKUI

mirus, jo žmoną NELE, dukteris RŪTĄ ir VILIJĄ, sūnų GINTARĄ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Liucija ir Antanas
Mažeikiai

Mūsų mielam bičiuliui

A. A.

JONUI MOCKUI

mirus, žmonai NELEI, dukterims, sūnui ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Rūta ir Petras
Sakai

Mielam

JONUI MOCKUI

mirus, žmonai NELEI, dukterims RŪTAI ir VILIJAI, sūnui GINTARUI su šeimomis nuoširdžią užuojautą reiškia

Aldona ir Vincas Juodvalkiai
Saulius ir Lynn Juodvalkiai
Aldona ir James Satterthwaite
Kristina Hill
Vytautas Nasvytis

Išpūdžiai iš Respublikonų partijos konvencijos

Liucija Mažeikienė

Š. m. pradžioje Kalifornijos respublikonų tautybių grupių tarybos pirm. dr. Frank De Balogh pasiūlė Kalifornijos respublikonų partijos komitetui paskirti mane delegate į Respublikonų Konvenciją. Gegužės mėn. gubernatorius George Deukmejian pranešė, kad prezidentas Ronald Reagan parinko mane delegate.

Kalifornijos delegatai drauge išskridome į Dallas rugpiūčio 18 d. Visi apsigyvenome puikiam Anatole viešbutyje. Tą pačią popietę išvykome autobusu vakarieniauti į žinomą meksikonišką restoraną Joe Garcias. Ft. Worth senamiesty. Pavalgę vėl susėdome į autobusus, kurie nuvežė mus į Billie Bobs. Tai didžiausias pasaulyje Teksaso kaubojų stiliaus restoranas, kuriame yra net Rodeo aikštė. Triukšmingoje, tačiau labai įdomioje aplinkoje gubernatorius George Deukmejian, senatorius Pete Wilson ir Kalifornijos respublikonų partijos pirm. Ed. Reinecke pasveikino Kalifornijos delegatus atvykusius į konvenciją. Tai buvo daugiau pramoginis, negu politinis vakaro praleidimas.

Kitą dieną Anatole viešbutyje prasidėjo Kalifornijos delegacijos politinis darbas. Pirmiausiai padalino delegatams reikalingą medžiagą ateinančiom keturiom konvencijos dienom. Apdovanojo mus sagutėmis, kepurėmis su aguonos žiedais ir geltonom juostom su pa-

Liucija Mažeikienė respublikonų konvencijoje.

rašu "Reagan — California".

Ir taip pasipuošę skubėjome į viceprez. George Bush priėmimą, kuris įvyko to paties viešbučio "Chantelly Ball Room". Pristatymo ceremonijas pravedė kongresmanas Steve Bartlett. Viceprezidentas George Bush kalba buvo išklausyta su didžiausiom ovacijom. Atrodė, kad jis visų yra labai vertinamas ir mėgiamas. Įsitikinau, kad gyvenime jis yra daug malonesnis ir simpatiškesnis, negu matome jį televizijos ekranuose.

Tuoju po to buvome pakviesti į Dallas priemiestį

turtuolių H. L. Hunt rūmus. Jų buvome maloniai priimti ir pavaišinti Texas stiliumi (dalyvavo apie 3000 svečių). Po įvairių kalbų seke programa, kurią atliko vietiniai dainininkai, šokėjai ir du orkestrai.

Pirmadienio rytą skubėjome į mums skirtus autobusus, kurie vežė į konvencijos centrą. Ant kaklo turėjome pasikabinę specialius leidimus, nes be jų visiškai neįleido į konvencijos pastatą. Be to, dar buvome tikrinami elektroniniais aparatais, kad kas neįjėtų su ginklu ar kitu draudžiamu daiktu.

To ryto konvencija, kaip ir visų kitų dienų konvencijos prasidėjo vėliavų įnešimu, priesaika, Tautos himnu ir malda. Vienas iš svarbiausių momentų mums etninėms grupėms buvo tai, kad šioje konvencijoje pirmą kartą buvo pakviestas kalbėti Respublikonų tautybių grupių centro tarybos pirm. Michael Sotirhos.

Konvencijos metu vykstantis posėdžiai, pietūs, vakarienė ir daugybė priėmimų užėmė daug laiko. Todėl reikėdavo skubėti, kad suspėti įvykiuose dalyvauti.

Vakarinė sesija prasidėjo 8 val. Šioje sesijoje kalbėjo net šešios moterys. Salėje jautėsi susikaupimas, kai kalbėjo Amerikos Ambasadorė Jungtinėm Tautom Jean Kirkpatrick. Jos griežta ir tiksli kalba apie Amerikos politiką sulaukė iš delegatų ir svečių didelių ovacijų. Toliau kalbėjo Margaret Heckler, sveikatos departamento sekretorė. Pagrindinę konvencijos kalbą pasakė JAV išdininkė Katherine Ortega. Savo kalboje suminėjo, kad nors kilusi iš neturtingų imigrantų šeimos, turėjo progos išsimokslinti, gauti atsakomą darbą ir per tai buvo pastebėta ir paskirta į šias aukštas pareigas. Čia norėčiau pridurti, kad daugelis šios konvencijos kalbėtojų su pasididžiavimu iškėlė savo etninę kilmę.

Trečiadienį, rugpiūčio 23 d., ryto įvyko Kalifornijos delegacijos susirinkimas, kuriame dalyvavo ir kalbą pasakė viceprez. George Bush. Vėliau sekė pietūs, kuriuos suruošė "National Federation of Republican Women" pavadinta "First Lady's Salute", kurioje buvo pagerbta Nancy Reagan. Federacija šventė savo 32 metų jubiliejų, ta proga buvo įteikti atžymėjimai (Award) pasižymėjusioms respublikonėms. Pranešta, kad įsteigta 1000 dol. metinė stipendija studijai ko-

Liucija Mažeikienė su Kalifornijos gubernatoriumi George Deukmejian respublikonų konvencijoje.

voje su narkotikais. Ši stipendija pavadinta Nancy Reagan vardu.

Programą vedė Clara Hills, buvusi kabineto narė. Pirmoji kalbėtoja buvo pakviesta Margaret Heckler, kuri savo kalboje iškėlė, kad didžiausia problema grąsinanti mūsų kraštui, tai narkotikų vartojimas. Kalbėtoja pažymėjo, kad Nancy Reagan kaip tik tuo reikalu daug dirba, kad sumažintų tą baisią mūsų krašto silpnę. Toliau priminė, kad garsiosios šio šimtmečio moterys buvo išauklėtos respublikonų partijos, viena jų S. B. Anthony (1820-1906), pirmoji organizatorė kovoje už moterų teises balsuoti.

Sekančią kalbėtoja buvo pakviesta ambasadorė prie Jungtinių Tautų Jean Kirkpatrick. Ji savo kalboje priminė, kad Amerikos moterys buvo aktyvios Amerikos gyvenime jau nuo "Mayflower" dienų. Tad ir šiandien jai yra garbė įteikti atžymėjimus penkiom iškiliom respublikonėm moterim: 1. Ann Armstrong — pasižymėjusiai politikoje nuo 1952 m., 2. Shirley Temple Black — aktorei, įvairių institucijų pirmininkei, 3. Ivy Baker Priest — Kalifornijos valstybės išdininkei. Ji yra mirusi ir jos vardu atžymėjimą priėmė dukterys. 4. Clair Booth Luce — rašytojai, kongreso narei, 5. Margaret Chase Smith — buvusiai mokytojai.

Mrs. Elizabeth Dole pristatė ponią G. Bush, o ši po savo sveikinimo iškviė ponią Nancy Reagan. Jos trumpa padėkos kalba buvo šiltai priimta ir triukšmingais plojimais buvo palydė-

ta. Išskilmės užbaigtos meline dalimi.

Praleidusios porą valandų įžymių moterų tarpe, galvotrukščiai skubėjome į "Reagan-Bush Rally" tame pačiame puikiam "Anatole" viešbutyje. Ir vėl tūkstantinė minia plojimais ir šūkais išklausė prezidento Ronald Reagan ir viceprezidento George Bush kalbas.

Nepajutome, kaip atėjo suvažiavimo svarbiausias laikas, tai nominacijos Amerikos Valstybių prezidento ir viceprezidento. Publikai renkant, kaip ir visada, grojo orkestrai, dainavo chorai su solistais, bet šiuo kartu visų nuotaika buvo daugiau pakilusi ir visi laukė momento kada bus pristatytas prezidentas Reagan su viceprezidentu Bush.

Atėjo paskutinė svarbiausioji konvencijos diena — šioji jau buvo laisvesnė. Tik tą dieną jau anksčiau rinkomės į konvencijos centrą išgirsti prezidento ir viceprezidento sutikimo kalbų. Tą vakarą delegatai ir svečiai atėjo pasipuošę, šventiškoje nuotaikoje.

Sugrįžus į viešbutį, Kalifornijos delegacija buvo pavaišinta užkandžiais ir gėrimais. Grojo orkestras.

Kitą rytą, penktadienį, vėl sėdome į autobusus, bet šį sykį jau nebevažiavome į konvencijos centrą, bet į aerodromą ir lėktuvais į namus.

Amerikiečių politiniame gyvenime konvencijos, kurios yra šaukiamos kas keturi metai labai reikšmingos. Pasirengimas joms pareikalauja didelio darbo, pasišventimo ir pinigų.

Liucija Mažeikienė, respublikonų konvencijos atstovė su Illinois gubernatoriumi James Thompson ir senatoriu Charles H. Percy.

Chicagos tautininkų ir jų artimųjų išvyka į gamtą

JUOZAS ŽEMAITIS

Atrodo, kad vasaros karščiai jau baigia prilipti savo liepto galą. Jei oro spėjimai kiek nors ir apsimeluos, tai jie jau nebus per daug koliojami, nes pati saulutė jau pradeda išsisemti.

Kiek nors atsikvėpti nuo Chicagos teršalų pilno oro ir degutu dvokiančių gatvių, ALT S-gos Chicagos skyriaus valdyba š. m. rugsėjo mėn. 2 dieną suruošė prie Lemonto miestelio (20 mylių nuo Chicagos), Studentų Ateitininkų Namų ažuolyne, puikią gegužinę (tik nepagalvokite, kad po stogu), kur nieko netrūko: skanių lietuviškų užkandžių (pridedant ir "totei šiškų" gaminių), taurių gėrimų, linksmų veidų ir gero ūpo. Antrajai valandai po vidurdienio besibaigiant, sumaniau suskaičiuoti, kiek gi, pagaliau, tų automobilių, čia aplink tuos ateitininkiskus namus, pritupdyta. Žinote, lygiai 81! Reiškia — gegužinė puikiausiai pavyko.

Nemanykite, kad tai jau ir viskas. Kedilakai, linkolnai, buikai, oldsmobilai ir beveik mažesnis skaičius "kuburkių" (šiuo vardu vadinu amerikietiškas ir importuotas keturkampes mažas mašinas) dar nesudaro viso gegužinės kvaliteto. Patį "cimusą", bent aš taip manau, sudarė vyriausia ALT S-gos valdyba ir Chicagos skyriaus valdžia (abi

in corpore!), kurių pirmieji dr. Leonas Kriaučiūnas ir Karolis Milkovaitis, benešiodami stalus ir suolus į medžių paunksnes, dirbo išsijusę. Neatsiliko ir žemesnio rango valdybininkai: ponė Marcinkienė su pagalbininkėmis visu atsidėjimu, nepagalvėdama net ir komplimentų, sotino išalkusius (žinoma, ne už dyką), o Chicagos valdžios sekretorė ponė Lenkevičienė krovė ant paskiro stalo gausiai atvežtas iškylautojų dovanas, kurios ir sudarė taip vadinamą laimėjimų šulinį. Tauriaisiais gėrimais nuplaunant juos su belaispiu skystimėliu, vaisingo Vyriausios valdybos kasininkas Viktoras Mastis. Ten buvo eilutė kiek mažesnė, kaip prie valgių, bet viską nusvėrė to Vyriausios valdybos izdo tvarkytojo humoriškas liežuvis, kurį jis, matyt, bus jau ir lopšyje turėjęs.

Tempiau ir aš stalus bei suolus, net "vožnom" asmenybėms: kartu tai su vienu pirmininku, tai su kitu. Teko net rankos delną įsipiauti, nes stalų apatinės briaunos buvo gerokai aštrios. O patys stalai, žinote, sunkūs; tinka tik "gegužinėm po stogu".

Kiek žmonių tikrenybėję gegužinėm prigužėjo, sunku net pasakyti. Jei paskaitytume tik po du kiekviena-

me automobilyje, tai jau būtų virš 160. Mėginau suskaičiuoti bent pora kartų, bet vis nepasisekė, nes prie stalų sėdėjo tik amžiumi gerokai pasistūmėję, o mėgstą po medyną vaikščioti, judėjo kaip skruzdės. Ir kurių jų ten nebuvo: tautininkų, krikščionių demokratų, valstiečių liaudininkų, socialdemokratų, bendruomeninkų, net ir persireformavusiųjų. Nesu tikras ar proletarų jų tarpe buvo, nes iš gegužinių aprėdų, proletarų nuo ne proletaro sunku atskirti. Deja, vienas buvo ir su kaklaraikščiu. Atrodė, jam taip ir priderėjo, nes tai buvo Vyriausios valdybos pirmininkas.

Tituluotų asmenų nesinori išvardinti, nors jų buvo visokių profesijų, nes eiliniai gali imti ir užsigauti. Žinoma, turėtų ir pagrindo, nes eilinių tarpe turime jau ir milijonierių. O už pinigą galima pirkti viską; net ir kardinolo kepurę.

Skyriaus pirmininkui pasveikinus visus svečius ir savuosius, prasidėjo tikra gegužinė. Ant stalų atsirado "totei šiškos dešros" (atseit, nelietuviškos), lietuviškas kugelis ir sour cream. Atleiskit, kad šį paskutinį patiekalą tiesiog pavadinu angliškai, nes jis ir pas amerikiečius, ir pas mus tas pats — surauginta grietinė. Neapsileido nei alutis, nei baltoji bei nudažyti ir aukštais gradusais atžymėti skystimėliai, kurie tuoj pat atrišo liežuvius. Pasigirdo įvairiausių balsų ir tvirtinimų: vieni sakėsi esą tikri, kad Reaganas bus šiais metais perrinktas antram terminui, kiti siūlė Talandį rinkti į Chicagos miesto Sanitarinį distriktą, o dar kiti niekaip negalėjo išsiaiškinti, kodėl čia, Amerikoje, lietuviai vis tebesirieja ir skirstosi į patricijus ir plebejus. O moterys, kaip jau įprasta, stebėjo vieną kitą, ar kuri nors nebūianti viena kitos aprėdą nukopijavus, ir ar kartais neužsivilkus paskutinės mados suknelę, kurią aš prieš kiek laiko drįsau pavadinti tiesiai naktiniais baltiniais. Mondale (demokratų kandidato į prezidentus) vardą, berods, tik vieną kartą užgirdau, kai ji kažkas pavadino demagogišku bačkininku.

Taip žolynuose ir medžių paunksnėse gegužiniškam gyvenimui kunkuliuojant, gal iš pavydo dangus vakaruose pradėjo raukytis. Darėsi vis aiškiau, kad lietus jau už varsnų. Pirmiesiems lašams nubirus, pavojuje atsidūrė visos suaukotų gėrybių stalas. Stalo vedėja ponė Veronika, sa-

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

vanoriams padedant, visas gėrybes tuoj pat sugabeno į pastato vidų, ir nieko nelaukiant vis kas tuoj buvo laimėtojams išdalinta. Užsibaigus šiai gegužinės daliai, lietus paliovė ir vėl visi iškylautojai pasipylė laukan. Neperdaugiausia buvo ir palyta, nes vėl šyptelėjusi saulė, visas lietučio pastangas pavertė niekais.

Vakarėjant, ir ikvaliai visiems išsikalbėjus, gegužinė pradėjo riedėti į galą. Basiskirstančiųjų veiduose matėsi pasitenkinimas, kuris buvo vertingas gegužinės ruošėjams atpildas. Tilstant paskutinių išvykstančių automobilių garsams, Studentų Ateitininkų Namų medynas ir žalioji veja pradėjo ruošti nakynei.

LINKĖJIMAI VYČIAMS

T. Blinstrubas, einąs ALT pirmininko pareigas, sveikindamas ALT vardu Vyčių seimą Chicagoje padarė šį pareiškimą:

1. Manau, kad Lietuvos Vyčiai šiuo metu išeivijoje yra viena iš veikliausių organizacijų. Vyčių sėkminga veikla reiškiasi nuo pat jų įsisteigimo. Jų istorija per visus 70 metų yra supinta dideliais darbais Lietuvos labui.

2. Lietuvos Vyčiai stipriai remia Altą. Jo suvažiavimuose vyčių atstovai, o ypač jų pirmininkė Loreta Stukienė, stipriai pasireikšdavo svariais pareiškimais ir pilnu Alto veiklos įvertinimu.

3. Vyčių vadovybė mokėjo surasti ir paskyrė savo atstovu Alto valdybon dr. Leoną Kriaučiūną. O jis savo energija ir veikla at-

liko ne vieną Lietuvai reikšmingą darbą. Tuo jis atnešė garbės vyčiams, Altui ir visiems lietuviams.

4. Atvykęs į šį kraštą ir tuoj įsijungęs į lietuvišką veiklą turėjau progos su Jonu Paukščiu, šio seimo pirmininku aplankyti visas lietuviškas klebonijas Dariaus-Girėno 1952 metais minėjimo reikalais. Minėjimas praėjo didingai. Turiu viešai pasakyti, kad jau tada buvau nustebintas jo pasišventimu lietuviškiems reikalams ir mokėjimu organizuoti didelius parengimus...

Pabaigoje — linkiu seimui sėkmingos veiklos. Linkiu, kad Lietuvos Vyčiai ir toliau tuo pačiu ryžtu siektų Lietuvai laisvės.

Tikėkime: visi vieningai dirbdami greičiau pasieksime, kad mūsų tautai uždėti pančiai sutrūks ir Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma.

FOUNDRY PATTERN MAKER

Major manufacturing firm located in the Catskill Mt. valley, has a position available for an accomplished pattern maker for our modern bronze foundry. Shell pattern and shell care box experience necessary. Candidate must be a self-starter and able to take charge. Liberal company benefits. Salary commensurate with experience. Send resume to P. O. Box 128, Cossackie, N. Y. 12051. Attn.: Frank Crowe or phone Frank Crowe collect 518-731-8181. (36-38)

BOSTON PRECISION PARTS COMPANY

Precision sheet metal fabricator is looking for a person who can fill a position as Production Manager. Duties will incl. shop-flow and scheduling. Must have good mechanical background in precision sheet metal fabrication. If you are interested call VIN MICOZZI at 617-361-1000, 8 am-5 pm. (36-42)

BOSTON PRECISION PARTS COMPANY

ALL AROUND MACHINIST with tool and die experience. Will train in our style of tooling. If you are qualified for this position call VIN MICOZZI at 617-361-1000, 8 am-5 pm. (36-42)

1984 KELIONĖS Į LIETUVĄ

10 DIENŲ LIAUDIES MENO EKSKURSIJA
LIETUVOJE IR DVI NAKTYS HELSINKY
No. 103: spalio 3 iki 17 \$1,549.00

KITOS 10 DIENŲ EKSKURSIJOS LIETUVOJ
No. 918B: rugsėjo 18 - spalio 4 \$1,829.00
10 dienų Vilniuj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte
No. 117: lapkričio 7 - 21 \$1,349.00
10 dienų Vilniuj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte
No. 117: lapkričio 7 - 21 \$1,349.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky
No. 128: Naujų Metų sutikimas Lietuvoj
gruodžio 28 - sausio 11 \$1,449.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

KITOS EKSKURSIJOS

No. 917: rugsėjo 17 - 26 \$1,259.00
6 dienos Vilniuj, 2 Helsinky

No. 101: spalio 1-12 \$1,289
6 dienos Vilniuj, 2 Maskvoj, 2 Leningrade, 2 Helsinky

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

gliminių lėkvieltimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas
dovanas gliminėm Lietuvoje
tarpininkaujant palikimų sutvarkyme

BOSTONO LIETUVIAI

GRAŽIAI PAMINĖTA TAUTOS ŠVENTĖ

LB Bostono apylinkė, vadovaujama Danieliaus Averkos, Tautos šventės minėjimą surengė rugsėjo 9 d. šv. Petro Lietuvių parapijos bažnyčioje buvo atnašaujamos šv. Mišios Lietuvos intencija. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Labai gražiai per Mišias solo giedojo solistė Onutė Aleksaitė.

3 val. p. p. minėjimas buvo tęsiamas So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos auditorijoje. Minėjimą pradėjo pirm. Danielius Averka.

Prelegentas inž. Almis Kuolas kruopščiai paruoštoje paskaitoje pažvelgė į pasaulio dabartį ateitį ir kiek praeitį. Palietė tautiškumą, kalbas, ekonomiką, susigrupavimus tautų ir valstybių.

Aktorė-režisierė Aleksandra Gustaitienė gyvai ir su giliu jausmu paskaitė šiai didžiai šventei pritaikytus eilėraščius.

Berklee muzikos kolegijos trio atliko gražią muzikinę dalį net pasaulinio garso kompozitorių.

Solistė Onutė Aleksaitė, akomp. prof. J. Kačinskui, padainavo kelias dainas ir ariją iš operos.

Reikia pripažinti, kad šios garbingos ir didelės šventės minėjimas Bostone labai kultūringai ir labai

gražiai paminėtas.

GIESMĖ ŠV. KAZIMIERUI

Bostone šv. Kazimiero 500 metų jubiliejaus minėjimas pradedamas kultūriniu vakaru, kuris pavadintas "Giesmė šv. Kazimierui". Vakaras įvyks rugsėjo 29 d., šeštadienį, 7 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, 368 West Broadway.

Programoje literatūrinę dalį atlieka rašyt. Stasys Santvaras, Gita ir Aidas Kupčinskai, o koncertinę dalį — solistė Daiva Mongirdaitė, akomp. dr. Saulius Cibas, solist. Benediktas Povilavičius, akomp. prof. Jeronimas Kačinskas. Po programos vaisės.

SOL. VYTAUTAS PAULIONIS

Šiuo metu turime tris lietuvių dainininkus profesionalus, kurie stipriai reiškiasi šio krašto, Kanados ir Europos muzikiniame gyvenime. Tai Lilija Šukytė, Arnoldas Voketaitis ir Vytautas Paulionis. Laisvės Varpas supažindins Bostono ir apylinkės lietuvių su sol. Vytautu Paulioniu spalio 7 d. 3 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos auditorijoje rengiamame koncerte, kuris bus jau 50-tas Laisvės Varpo kultūrinis renginys.

Sol. Vytautas Paulionis

Sol. Vytautas Paulionis mokėsi dainavimo Karališkoje Kanados muzikos konservatorijoje ir Toronto universiteto muzikos fakultete, o taip pat pas tokiuosius iškilius dainavimo mokytojus — Ferro ir Singher.

Lietuviams sol. V. Paulionis yra dainavęs Chicagoje, Hartforde, Clevelande, Toronte ir kitur. Jis taip pat dalyvavo Chicagoje lietuvių operos pastatyme "I Lituani" ir Dainavos ansamblio paruoštame Aloyzo Jurgučio sukurto "Čičinskų" spektaklyje.

Sol. V. Paulionio balsas yra skirtingas nuo kitų balsų tuo, kad jis yra labai gilus žemutinėse gaidose, o taip pat siekia negirdėto aukštumo gaidos. Jo repertuaras apima religines giesmes, oratorijas, operas, opeletes ir liaudies dainas. Laisvės Varpo koncerte jis atliks mūsų kūrėjų darbus, pasaulinių kompozitorių kūrinius ir ištraukas iš įvairių operų, įskaitant "I Lituani" ir "Čičinską".

(pž)

PARENGIMAI

• Rugsėjo 29 d. 7 val. vakaro kultūrinis renginys šv. Kazimiero garbei So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Spalio 7 d. 3 val. Laisvės Varpo rudens koncertas So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Spalio 14 d. 3 val. šv. Kryžiaus katedroje Bostono pamaldos šv. Kazimiero 500 metų jubiliejaus.

• Spalio 21 d. 3 val. p. p. dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas Firts & Second Church salėje, Bostone, šv. Kazimiero jubiliejaus proga.

• Lapkričio 3 d. 6:30 val. vakare Balso Brocktono skyriaus banketas Sandaros salėje Brocktone.

• Lapkričio 11 d. šv. Petro parapijos bazaras So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Lapkričio 25 d. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Vasario 10 d. 3 val. Lilijos Šukytės koncertas Jor-

ŠV. KAZIMIERO 500 METŲ JUBILIEJAUS MINĖJIMAS BOSTONE

I. Kultūrinis vakaras "Giesmė šv. Kazimierui"

Rugsėjo 29 d., šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Klube, 368 W. Broadway, So. Bostone. Programa: žodinę dalį atliks rašyt. Stasys Santvaras ir Gita ir Aidas Kupčinskai. Koncertinę dalį atlieka solistė Daiva Mongirdaitė, akomp. dr. Saulius Cibas, solist. Benediktas Povilavičius, akomp. prof. Jeronimas Kačinskas. Po programos vaisės.

II. Iškilmingos šv. Mišios

Spalio 14 d., sekmadienį, 3 val. p. p. šv. Kryžiaus katedroje 1400 Washington St., Boston. Šv. Mišias koncelebros arkivyskupas Bernard Law, vysk. Paulius Baltakis, kiti vyskupai ir kunigai. Komp. žilevičiaus mišias giedos Berkeley muzikos kolegijos choras. Lietuviškas giesmes giedos parapijų jungtinis choras. Vargonais gros dr. Vytenis Vasyliūnas.

III. Jubiliejinis banketas

Tuojaus po pamaldų 5 val. Freeport salėje, 256 Freeport St., Dorchester (2 mylios nuo katedros) banketas. Programą atliks: solistė Marytė Bizinkauskaitė, Brocktono parapijos choras ir Onos ir Gedimino Ivaškų Tautinių šokių ansamblis.

VI. Vargonų koncertas

Spalio 21 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Firts & Second Church salėje, 66 Marlboro St., Boston, įvyks dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas šv. Kazimiero sukakčiai.

Bet svarbiausioji minėjimo dalis yra iškilmingos pamaldos katedroje. Tad visi lietuviai iš arti ir toli yra kviečiami dalyvauti pamaldose ir pripildyti katedrą. Čia dalyvaus ne tik bažnytinė vyresnybė, bet taip pat ir gubernatorius, senatoriai, Bostono meras ir kiti svečiai. Gausus dalyvavimas bus mūsų reprezentacija, su kuria amerikiečiai skaitosi.

Jubiliejaus komitetas

"Amber Holidays"

1984 M. EKSURSIJOS I LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Dar yra vietų šiose grupėse:

Maskva-Vilnius-Ryga-Leningradas

Spalio 3 d. — \$1268.00.

Gruodžio 26 d.

(Naujų Metų sutikimas Vilniuje) — \$1247.00

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

1985 METŲ EKSURSIJOS I LIETUVĄ jau patvirtintos, pirmoji grupė išvyksta BALANDŽIO 17 D.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite 1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

dan Hall, Bostone. Rengia Baltų draugija.

• Kovo 24 d. Minkų radijo valandėlės 51 metų sukakties renginys.

• Balandžio 21 d. Laisvės Varpo pavasarinis renginys.

PALM BEACH

LIETUVIŲ MUZIEJAUS PIKNIKAS

Lietuvių muziejaus skyrius, įsteigtas Lake Worth miesto muziejuje, šiais metais spalio 7 d. ruošia dviejų metų sukakties minėjimą. Per tuos du metus Lietuvos vardą, ypač daug įtakos padarydamos vyresniosios lietuvių kartos vaikaičiams. Dviejų metų sukakčiai paminėti ruošiamas piknikas su tikslu sutelkti pinigų muziejaus tobulinimui ir plėtimui.

Piknikas įvyks spalio 7 d. 1 val. p. p. Palm Beach Shores, šalia Colonnades Beach Hotel, kampas Ocean Ave. ir Edwards La. Parengimui talkininkauja Juno Beach, Palm Beach ir Lake Worth lietuviai.

Svečiai bus vaišinami šiltais valgiais, kava ir pyragais. Be to, veiks bufetas. Po pietų bus dalinamos do-

vanos loterijos būdu. Pikniko rengėjai prašo visus dalyvauti ir paremti vienintelį šios rūšies muziejų Amerikoje. (kt)

• Fil. Aldona Pintsch (Noakaitė) atsiuntė 53 dolerius už Korp! Neo-Lithuania leidinį bei R. Spalio "Rinktines noveles" ir dar pridėjo 25 dol. auką korporacijos veiklai paremti.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba nuoširdžiai dėkoja už suteiktą paramą. Kartu primena tiems korporantams, kurie dar neatsiskaitė už pasiųstą leidinį ir prašo artimiausiu metu atsilyginti.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyboje dar galima gauti šie leidiniai:

Neo-Lithuania 1922-1932 — 20 dol., R. Spalio — Aukšinio saulėlydžio gundymai — 10 dol. (12 dol.) ir užsakymus siųsti šiuo adresu: Antanas Juodvalkis, 6620 So. Rockwell, Chicago, Ill. 60629.

Čekius rašyti Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos vardu.

OWNER OPERATORS WANTED

— To pull company furnished trailers operating in 9 mid-western states and paying 65% with 12% fuel surcharge. Two way freight and have Michigan terminal. Please call 800-323-5759 or 312-689-1800 ask for ROY. (30-36)

DIRVOS RĖMEJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

Kun. dr. P. Žiūraitis,	
Washington	8.47
D. Higgins, Columbus ..	3.00
V. Patašius, Australija ..	13.00
J. Adomaitis,	
Ville La Salle	8.00
A. Kazis, Hot Springs	15.00
K. Mykolaitis, Detroit	10.00
Dr. J. Kašuba,	
Germantown	8.00
A. Petravičius, E. Lansing	8.00
G. Valiukėnas, Chicago ..	8.00
V. Benokraitis, Cleveland	3.00
G. Taoras, Cleveland	3.00
V. Židžiūnas, Centerville	5.00
A. Dovydaitis, St. Pete.	3.00
K. Germanas, Tesugue ..	3.00
F. Šeštokas, St. Pete.	15.00
Dr. R. O. Patt, Cleveland	9.00
H. Idzelis, Cleveland	3.00
Tėvai Jėzuitai, Cleveland	8.00
A. Janušonis, Woodhaven	3.00
Em. Tenney,	
Belleair Beach	20.00
V. Ramonis,	
Richmond Hts.	3.00
B. Gražulis, Flint	3.00
J. Pažemis, Willoughby ..	3.00
O. Šilienė, Miami Beach	3.00
A. Juozaitis, Cleveland ..	3.00
Br. Dirmantienė, Chicago	10.00
A. Beresnevičius, Webster	3.00
K. Giedraitis, Ypsilante ..	8.00
Š. Valiukėnas, Springfield	25.00
J. Mališka, Norwood	1.00
V. Dzigas, Omaha	8.00
A. Marchertas,	
Downers Grove	10.00
G. Kenter, Daubury	13.00
P. Girmys, Anglija	83.00
A. Liepas, Laramie	8.00
I. Grigaliūnaitė, Cleveland	3.00
V. Valančius, Chicago ..	6.00
V. Garlauskas, Sparta ..	3.00
R. Gulbinas, Palos Park	13.00
J. Stempūzis, Cleveland	100.00
Dr. D. Degėsys,	
Gates Mills	10.00
E. Lembergas, Agoura ..	3.00
Dr. M. Eymontt,	
Cherry Hill	20.00
ALT S-gos East	
Chicagos skyrius	475.00
J. Naujokaitis, Cleveland	6.00
J. Saikus, Cleveland	3.00
J. Raškauskas, Cleveland	8.00
Arch. V. Ūsas, Lakewood	20.00

J. Milignas, Chicago 3.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

PARAMA DIRVAI

ALT S-gos East Chicagos skyriaus ruošta gegužinė Dirvai paremti, buvo sėkminga. Skyriaus valdyba dėkoja visiems prisidėjusiems savo darbais bei dovanomis prie gegužinės pasisekimo.

Pelno dalis 475 dol. yra paskirta Dirvai. Valdyba taip pat dėkoja visiems aukotojams, kurie gegužinės metu Dirvai sudėjo 330 dol., o taip pat Chicagos Pensininkų klubui ir visiems dalyviams gausingai atsilankusiems į šią gegužinę.

• Daina ir dr. M. Eymontt, Cherry Hill, N. J., atnaujindami prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

DETROIT

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Rugsėjo 9 d. Detroite buvo paminėta Lietuvos Tautos šventė. Minėjimas-akademija įvyko Kultūros centre. Atidarė ir minėjamą pravedė J. Udrienė. Paskaitą skaitė LB Kultūros Tarybos pirmininkė Ingrida Bublienė iš Clevelando. Paskaita buvo trumpa ir įdomi.

Meninę dalį atliko Udrių jaunimas. Akompanavo Rūta Udrienė, o atlikėjai jų jaunimas: Darius, Baltija, Almis ir Vytis.

Minėjamą rengė LB Detroito apylinkės valdyba. Žmonių buvo apipilnė salė. (a. gr.)

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

IR PAS MUS YRA SNIEGO

Daugelis žmonių Amerikoje ir Europoje nustemba, kai jiems pasakai, kad Australijoje taip pat yra sniego ir, kartais taip prisnigta, jog atrodo, kad ne Kengūrų krašte, bet Sibire žmogus gyvena. Tačiau sniego yra tik kalnuose, ypač tingai aukščiausiuose šio krašto Kosciūškos kalnuose (šis vardas duotas vieno lenko tyrinėtojo, kuris pirmas su savo ekspedicija pasiekė šių kalnų viršūnę). Šiuose kalnuose žiemos metu vyksta slidinėjimas ir kiti žiemos sporto malonumai. Yra įrengta modernūs moteliai ir slidinėjimui reikalingos priemonės.

Lietuviai slidinėti pradėjo čia gan seniai. Prieš 16 metų buvo surengta pirmoji Australijos lietuvių žiemos sporto šventė. Šiais metais šventę rengė Melbourne žiemos sporto klubas "Neringa", kuriam vadovauja L. Žalkauskas. Šventėje dalyvavo 56 registruoti slidininkai, nors svečių buvo daugiau. Šios šventės pats didžiausias kulminacinis taškas buvo Amerikos lietuvių sportininkų dalyvavimas. Vadovaujant žinomam ir nepavargstančiam veteranui slidininkui Vyteniui Čiurlioniui iš Clevelando, svečių amerikiečių grupę sudarė: Linas Raibys iš Los Angeles, Darius Raulinaitis iš San Francisco, Marius Juodišius ir Algis Mainelis (kapitonas) abu iš Clevelando.

Oras pasitaikė labai geras, sniego buvo užtenkama, todėl ir visa šventės nuotaika buvo labai iškili. Visos varžybos buvo prarastos pagal ALFAS taisykles, sekant tarptautinius FIS nuostatus. Visas varžybas pravedė austrų slidinėjimo mokyklos vadovai. Šventė vyko dvigubose varžybose Visas atžymėjimus gavo tik Australijos sportininkai, kai svečiai iš

Amerikos dalyvavo svečių teisėmis, nors buvo prarastos ir draugiškos Australijos-Amerikos lietuvių varžybos. Aukso medalius gavo: mergaičių — A. Mikolajūnaitė, berniukų — J. Sanders, moterų — N. Mikolajūnaitė, jaunuolių — A. Mikolajūnas, vyrų — Alg. Vaitiekūnas (jun.), veteranų — J. Liutikas. Moterų ir vyrų varžybas laimėjo Melbourne "Neringa", kai jų klubas taip pat pasirodė geriausiai. Šventėje dalyvavo slidinėjimo iš: Sydnėjaus, Canberros, Perth'o, Melbourne ir JAV.

Po varžybų buvo išrinkta 10 geriausių slidininkų. Jie yra: 1. Alg. Vaitiekūnas (jun.), Melb., 2. V. Bagdonas, Sydn., 3. P. Aniulis, Melb., 4. Vyt. Čiurlionis, JAV, 5. J. Mašanauškas, Melb., 6. A. Gružauskas, Melb., 7. D. Raulinaitis, JAV, 8. A. Mainelis, JAV, 9. L. Raibys, JAV, 10. J. Liutikas, Sydn.

Po visų sportinių varžybų, "Neringos" klubo buveinėje įvyko medalių, kuriuos suprojektavo M. Simankevičius, bei kitų dovanų įteikimas laimėtojams ir vakarienė, kurią paruošė jaunosios "Neringos" slidininkės.

Grįždami namo, amerikiečiai svečiai dar buvo sustoję Sydnėje, kur daly-

vavo Sydnėjaus "Kovo" metiniame baliuje ir artimiausią susipažino ir pabendraavo su kitais koviečiais.

Reikia tik džiaugtis, kad 1964 metais pradėtoji Amerikos lietuvių krepšininkų išvyka į Australiją, virto jau mūsų tradiciniu lietuvišku sportiniu bendradarbiavimu. Ir, reik tikėtis, kad ši, taip stipri sportinė draugystė, dar ilgai neužges.

LOS ANGELES

• LMKF Los Angeles klubas spalio 7 d. 12:15 val. viršutinėje parapijos salėje ruošia programą ir vakšes. Bus rodomas filmas: Šv. Kazimiero iškilmės Romoje ir lietuvių priėmimas pas Popiežių. Maloniai laukiame visų.

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST/STAFF RESPIRATORY THERAPY TECHNICIAN

To work and live in small congenial community and a 91 bed expanding non profit community hospital. Will accept new graduate. Progressive community hospital currently in building program to add 30 beds. Apply call or write: FAUQUIER HOSPITAL, 330 Hospital Drive, Warrington, Va. 22186. 703-347-2550. E.O.E. (33-39)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

AMBER
STUDIOS, Inc.

Didelis pasirinkimas dovanoms
įvairių meno darbų.

Galerija atidaryta kiekviena diena, išskyrus trečiadienius

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

AUDRA
Travel

kviečia keliauti kartu

10 DIENŲ LIETUVOJE

Spalio 2

Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS
VILNIUJE

Rugsėjo 10
Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis.
Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus iškvietimams
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

Sudie, pulkininke!

Mes kirpdavomės pas tą patį kirpėją Andre. Aš buvau senesnis klientas, o pulkininkas naujas, neseniai atvykęs iš North Carolina valstijos. Kadangi pulkininko įstaiga buvo tame pačiame pastate kaip ir kirpykla, tai jis tik pakildavo į septintą aukštą ir jau sėdėjo Andre kėdėje. Kirpėjas greitai sužinojo iš kur pulkininkas atvyko, o jo pavardė - Sarakaitis - bylojo apie asmens lietuvišką kilmę. Mat, kirpėjas kilęs iš Ašmenos, II Pasaulinio karo metu tarnavo Raudonojoje armijoje ir dar turėjo giminių Vilniuje. Tai jis ir raportavo pulkininkui, kad kirpyklon ateinaš dar vienas lietuvis, turįs lietuvišką radijo programą.

Taip, kirpėjo tarpininkaujamas, aš susipažinau su naujuoju JAV Armijos naujokų šaukimo bataliono vadu pulk. ltn. Juozu Sarakaičiu, kurio valdžioje buvo Ohio valstijos šiaurinė dalis. Nuo 1982 metų, jam perėmus bataliono va-

do pareigas, į karinę tarnybą iš jo valdžioje esančios teritorijos buvo pašaukta apie 10,000 vyrų ir moterų, ir pašauktiesiems jaunuoliams išduota 48 milijonai dolerių stipendijoms.

Progai pasitaikius susipažinau su pulkininku Sarakaičiu asmeniškai, o artėjant JAV nepriklausomybės šventei, pakviečiau jį pasakyti žodį per Tėvynės Garsų radiją. Pulkininkas kvietimą priėmė ir paruošė patriotišką bei turiningą kalbą, kuri šių metų liepos 1 dieną skriejo lietuviško radio bangomis. Įstaigoje, darydamas juoston jo kalbos įrašą, pasiteiravau apie pulkininko kilmę. Jo motina ir tėvas atvyko iš Lietuvos ir įsikūrė Lima, Ohio miestelyje, kur buvo anglių kasyklos ir plieno įmonė. Jis pats gimė Lima miestelyje ir ten praleido savo jaunystę. Pulkininkas truputį kalbėjo lietuviškai, bet svarbiausia didžiulioji esąs lietuvis ir gerai žino sovietinio komunizmo

Juozas Stempužis

atneštą priespaudą Lietuvos žmonėms. Intelligentiškas, patriotiškas karininkas, turįs gerą iškalbą ir neabejotinus vado privalumus.

Mūsų pažintis, deja, truko neilgai. Rugsėjo pradžioje gavau iš bataliono štabo kvietimą dalyvauti 'Change of Command' iškilmėse. Sužinojau, kad pulk. Sarakaitis keliamas didesnėms ir atsakingesnėms pareigoms ir į aukštesnį laipsnį. Bataliono vadų pasikeitimo iškilmės įvyko rugsėjo 10 d Cleveland'o naujuose federaliniuose rūmuose. Iškilmoms vadovavo pulk. Norma E. Jarock. Federalinių rūmų salę užpildė bataliono karininkai, puskarininkiai ir kariai, išskyrus tuos, kurie būtinai turėjo likti savo postų sargybose. Šešių tarpe - JAV Armijos sekretoriaus atstovas, Indian beisbolo komandos savininkas, visuomenės atstovas ir pulkininko šeima. Iškilmės buvo trumpos ir sklandžios. Išdalintoje knygutėje atspausdintas pulk. ltn. J.F. Sarakaičio biografija, kurioje yra pagrindinės jo išimokslinimo ir karinės tarnybos žinios. Bakalaurą gavo Miami universitete ir verslo administracijos magistrą Northwest Missouri valstybiniame universitete. Karinio mokslo srityje - baigė US Army Command and General Staff kolegiją bei įvairius karininkų kursus. Tarnybą atliko 101 Airborne divizijoje. 1965 m. išsiųstas į Vietnamą, 1969 - paskirtas į vyr. štabą Vietname Nha Trang operacijų vado padėjėju. Tai tik žymesnės karinės pareigos.

Iš Cleveland'o pulk. ltn. Sarakaitis keliamas į I naujokų šaukimo brigadą šiaurės rytuose, kurios štabas yra Ft. Meade, Marylando valstijoje. Šiai brigadai priklauso vienuolika didžiųjų miestų, jų tarpe Washingtonas ir New Yorkas. Jis paskirtas brigados vado padėjėju.

Pulk. ltn. Sarakaitis yra surištas su Cleveland'u vedybomis, nes jo žmona Marsha Corlett yra iš Shaker Heights. Jiedu turi 4 vaikus. Sūnus Juozas ir duktė Deborah lanko Miami universitetą, duktė Cathy yra vienoje Cleveland'o gimnazijoje ir 8 metų sūnus Christopher lanko pradžios mokyklą.

Vadų pasikeitimo iškilmėms pasibaigus, pulk. ltn. Sarakaitis su žmona ir naujasis bataliono vadas pulk. ltn. Norman R. Cherry su žmona, atkeltas iš San Juan bataliono, atsistojo atsisveikinti su kiekvienu svečiu asmeniškai. Atėjo ir mano eilė. Spausdamas ranką palinkėjau pulkininkui geros sekmės ir paprasčiau, kad jis neužmirštų Lietuvos. Labai rimtomis akimis žvelgdamas, jis ramiai atsakė: 'Aš suprantu'. Jis pasiūlė nusifotografuoti ir, vos tik pasitraukėme truputį į šalį, du bataliono fotografai pradėjo į mus 'šaudyti' iš foto aparatų objektyvų.

Po trumpo bičiuliško pokalbio, dar kartą jam ir žmonai

Iš dešinės Ltn. Colonel Joseph F. Sarakaitis, jo žmona Marsha ir Tėvynės Garsų radijo vedėjas Juozas Stempužis JAV Armijos naujokų šaukimo bataliono vado pasikeitimo iškilmėse. Pulkininkas Sarakaitis laiko keturių karinių pajėgų — armijos, laivyno, aviacijos ir marinių jam įteiktą plaketę.

Foto US Army Recruiting Battalion

palinkėjau visų lietuvių vardu labai gražios sekmės naujose pareigose. Gi išleistuvių atmosfera lyg kažką sakė, kad pulkininkas J.F. Sarakaitis neužilgo būsiąs generolas.

Laisvojo pasaulio lietuvių katalikų kongreso

MANIFESTAS

Mes, laisvojo pasaulio lietuviai, susirinkę iš įvairių šalių į šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties kongresą Kanados Toronte 1984 metų rugsėjo 1 ir 2 dienomis, pažvelgę su dideliu susirūpinimu į Lietuvą — šventojo Kazimiero ir mūsų pačių kilmės kraštą, šiuo metu reikalingą viso laisvojo pasaulio demesio ir pagalbos.

Dėl to šis mūsų kongresas kreipiasi į Jungtines Tautas bei generalinį jų sekretorių, valstybių karalius, prezidentus bei jų vyriausybes, krikščioniškųjų Bendrijų vadovybes, ryšio priemones (spaudą, radiją, televiziją) ir laisvosios žmonijos sąžinę, prašydamas atkreipti dėmesį į tautas jau daugiau kaip 40 metų kankinamas dvasinėje ir fizinėje priespaudoje.

Tokių tautų Rytų Europoje yra visa eilė. Šiame kongrese mes negalime kalbėti jų visų vardu, todėl prabylame laisvojo pasaulio lietuvių išeivijos daugumos vardu. Tai balsas, kuris neabejotinai išreiškia ir visos lietuvių tautos bei jos krašto — Lietuvos balsą.

Mes, kaip ir visos tautos, trokštame taikos, tačiau, remdamiesi istorija ir savo patirtimi, primename, kad ten, kur nėra laisvės, nėra ir negali būti taikos. Vergija yra taikos stabdys, sukilimų, revoliucijų, vidinių ir išorinių kovų akstinas.

Ypač tai pasakytina apie mažas tautas, nes jų dvasinės ir fizinės egzistencijos pagrindas yra laisvė. Siekiant pasaulio taikos, reikia apriboti ne mažųjų tautų laisvę, o didžiųjų imperialistinius užmojus.

Žvelgdami į dabartinę Lietuvą, nešančią totalistinių sistemų įvestą vergiją jau penktą dešimtmetį, pareiškiame, kad lietuvių tauta, būdama pavergta dvasiškai ir fiziškai, nuolat kovos už savo laisvę, kol ją atgaus. Prie pasaulio taikos bei įtampos sumažinimo ji galės prisidėti tik tada, kai laimės religinę, tautinę ir valstybinę laisvę.

Minėdami Lietuvos globėjo šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį šiuo kongresu, primename, kad šis šventasis yra ne tik herojiško asmeninio religinio gyvenimo žmogus, bet ir Lietuvos karalaitis, aktyviai dalyvavęs valstybės valyme. Jam rūpėjo tiek paskiro žmogaus, tiek viso krašto, tiek viso pasaulio gerovė bei taika. Dėl to šiandien jis yra gerbiamas ne tik Lietuvoje, bet ir visame krikščioniškajame pasaulyje.

Deja, jis nėra gerbiamas Sovietų Sąjungos valdžios, kuri nuo 1940 metų yra okupavusi Lietuvą karine jėga ir įvedusi krašte dvasinę bei fizinę priespaudą. Okupacinė valdžia rado šv. Kazimiero karstą su relikvijomis Lietuvos sostinėje Vilniuje — didingoje katalikų katedroje. Tiek katedra, tiek šv. Kazimiero karstas lietuvių tautai yra šventovė, nuo amžių visų branginama. Jos išniekinimas yra ir tautos išniekinimas. Sovietinė valdžia, neatsižvelgdama į lietuvių tautos jausmus, uždarė katedrą, įrengė ten pavelsių galeriją, o šv. Kazimiero karstą įsakė pašalinti iš jam specialiai įrengtos koplyčios. Dėl to jo karstas 1953 m. buvo perkeltas į Vilniaus priemiestyje esančią šv. Petro ir Povilo šventovę.

Toks okupacinės valdžios žingsnis buvo duris į Lietuvos širdį. Negana to, buvo įsakyta šv. Kazimiero šventovę Vilniuje uždaryti ir joje įrengti ateizmo muziejų. Tai buvo tikinėtosios Lietuvos išniekinimo viršūnė. Jį dar pagilino uždarymas daugelio kitų Lietuvos šventovių — katalikų ir nekatalikų.

Mes laisvojo pasaulio išeivijos daugumos vardu reikalaujame Sovietų Sąjungos vyriausybės, kuri yra atsakinga už įvestą priespaudą Lietuvoje:

1. Gražinti Lietuvos tikintiesiems Vilniaus katedrą ir leisti civilinės valdžios ištremtajam katalikų vyskupui Julijonui Steponavičiui ją tvarkyti bei eiti ganytojines savo pareigas.
2. Gražinti šv. Kazimiero karstą į Vilniaus katalikų katedrą, kurioje jis buvo palaidotas prieš 500 metų.
3. Išskirti ateizmo muziejų iš šv. Kazimiero šventovės Vilniuje ir gražinti ją tikintiesiems.
4. Gražinti tikintiesiems Taikos Karalienės šventovę Klaipėdoje, kuri buvo pastatyta vien tikinčiųjų aukomis su išeivijos parama, bet sovietinės valdžios nusavinta ir padaryta koncertų sale.
5. Gražinti visų konfesijų tikintiesiems sovietinės valdžios atimtas bei uždarytas šventoves visoje Lietuvoje.
6. Leisti laisvai veikti vienuolijom, religinėm organizacijom ir religinei spaudai.
7. Leisti laisvai veikti kunigų seminarijai Kaune, nevaržyti kandidatų priėmimo bei nuimti sovietinės valdžios kontrolę; atgaivinti uždarytas kunigų seminarias Vilniuje, Telšiuose, Vilkiškių.
8. Leisti Lietuvos vyskupams bei vyskupijų valdytojams laisvai eiti ganytojines savo pareigas pagal kanonų teisės reikalavimus ir nesikišti civiliniams pareigūnams į jų veiklą.
9. Išleisti laisvėn nekaltai kalinamus žmogaus teisių bei religijos kovotojus iš sovietinių kalėjimų, lagerių, psichiatrinų ligoninių ir sibirinės tremties.
10. Atitraukti okupacinę Sov. Sąjungos kariuomenę iš Lietuvos ir gražinti Lietuvai savarankišką gyvenimą, kurį turėjo kazimierinė praeities Lietuva ir kurio trokšta dabartinė Lietuva, žvelgianti į savo dvasinį globėją šv. Kazimierą.

Prašome laisvojo pasaulio vadus pažvelgti į mažos tautos dideles kančias, herojišką jos kovą ir teikti jai moralinę bei kitokią pagalbą. Laisvės sušvintimas Lietuvoje bus žingsnis ir į kitų pavergtų kraštų laisvėjimą bei pasaulio taiką.

Kongreso vardu —
Organizacinis pasaulio lietuvių katalikų kongreso komitetas

Mielam

A. A.

JONUI MOCKUI

mirus, žmonai NELEI, dukterims RŪTAI ir
VILIJAI, sūnui GINTARUI su šeimomis
reiškiame nuoširdžią užuojautą

Stella ir Vytautas
Abraičiai

Mielam giedrios sielos bičiuliui

A. A.

JONUI MOCKUI

netikėtai mirus, gilaus liūdesio prislėgtą
žmoną NELE ir visą šeimą nuoširdžiausiai
užjaučiame, dalindamiesi bendru skausmu

Valerija ir Balys
Auginai

Mielam

JONUI MOCKUI

mirus, žmonai NELEI, dukterims RŪTAI ir
VILIJAI, sūnui GINTARUI su šeimomis
reiškiame nuoširdžią užuojautą

Vladė ir Antanas Butkai
su šeima

LATVIAN CLEVELAND CREDIT UNION, INC.

15203 Detroit Ave., Lakewood, Oh. 44107

Jau ketvirtį šimtmečio aptarnaujanti pabaltiečių bendruomenė Ohio valstijoje, mielai kviečia naujus narius, ypatingai lietuvius.

Istaiga atidaryta nuo 5 iki 7 v.v. antradienį, penktadienį ir šeštadienį, nuo 1 iki 3 val. p.p. trečiadienį, tel. 228-1996. Kitu laiku skambinti 486-4310.

Paskolos prasideda nuo 10%, naujų automobilių 12% Indėliai - \$10,000 ir daugiau - neša 10%. Yra nušimčius nešanti čekių sąskaita ir kiti įvairūs patarnavimai.

Visos taupymo sąskaitos yra apdraustos NCUA (National Credit Union Administration). Visi taupytojai iki 55 metų amžiaus gauna nemokamai gyvybės apdraudą iki \$2,000. Vyresni taupytojai gali kvalifikuotis pilnai, ar mažesnei sumai.

Smulki informacija anglų kalboje galima gauti 5-tame Baltų Draugystės Vakare šeštadienį, spalio 13 d. Latvių parapijos salėje.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 442-6810.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

PACKAGES TO POLAND

Lowest Prices
Best Service
Shipments every week.
Largest dealer in Ohio.
Since 1967
POLISH IMPORT CENTER
6301 Fleet Ave.
429-1010

Netekus mylimo vyro, tėvo ir senelio

A. A.

JONO MOCKAUS,

jo žmonai, sesei v. s. STASEI-NELEI MOKUVIENEI, dukroms RŪTAI ir VILIJAI, sūnui GINTARUI, jų šeimoms ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Clevelando Skautininkų
Draugovė
ir
Neringos Skaučių
Tuntas

Mielam bičiuliui

JONUI MOCKUI

mirus, žmonai NELEI, dukterims RŪTAI ir VILIJAI, sūnui GINTARUI su šeimomis reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Stefa ir Vytautas Gedgaudai,
Vincas Juodvalkis, sr.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE
TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5 1/4% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Tėvynės Garsų radijo programa rugsėjo 16 pirmą kartą buvo girdima per viešąją radijo stotį FM banga 90.3. Klausytojai praneša, kad Clevelando apylinkėse programa buvo gerai girdima, signalas labai švarus.

Per šią stotį sekmadieniais tautybių programos girdimos šia tvarka: 6-7 pasaulinis džazas, 7-8 serbai, 8-9 lietuviai, 9-10 čekai, 10-11 slovakai, 11-12 vengrai, 12-1 ukrainiečiai, 1-8 slovėnai, 2-3 vokiečiai, 3-4 italai, 4-5 žydai, 7-8 britai, 8-9 Už Atlanto (angliškai), 10-11 pasaulinis džazas.

PRISIMINS GEN. VLADĄ NAGEVIČIŲ

Korp. Fraternitas Lithuania drauge su Clevelando birutininkėmis ir ramovėnais rugsėjo 23 d., sekmadienį, rengia gen. Vlado Nagevičiaus 30 metų mirties sukakties minėjimą šia tvarka: 10 val. ryto pamaldos už gen. V. Nagevičių Dievo Motinos parapijos bažnyčioje ir 12 val. akademią Lietuvių Namuose. Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama minėjime dalyvauti.

• Zina Vyšniauskaitė dirba viešosios radijo stoties WCPN štabe žurnalistė. Ji yra rytmetinių žinių laidų redaktorė ir pranešėja. Z. Vyšniauskaitė yra baigusi Kento valstybinį universitetą, 1976 metais buvo universiteto radijo stoties žinių direktorė.

• Jaunųjų ateitininkų pirmasis susirinkimas įvyks rugsėjo 23 d., 11 val. ryto mažojoje Dievo Motinos parapijos salėje. Kviečiame visus senus ir naujus narius dalyvauti. Į jaunuosius ateitininkus priimama nuo 5 metų amžiaus. Susirinkimai vyksta Dievo Motinos parapijos patalpose po sumos. Šiais metais paruošta įdomi programa su išvykomis ir pramogomis. Norintieji papildomų informacijų skambinti Teresei Beržinskienei 531-2568 arba Aldonai Zorskienei 371-0130.

• Lietuvių Sodybos pirm. inž. Br. Snarskis praneša, kad sodybos pastato darbai baigiami ir rugsėjo 22 d. pirmieji sodybos gyventojai pradeda kraustyti į 6 aukštų 82 butų pastatą.

Dabar paskutinė proga patekti į sodybą. Tie kurie yra užsirašę, bet nesutvarkę dokumentus, turi pasiskubinti, nes delsimas yra lietuvių nenaudai. Skambinti sodybos administratoriui D. Čipkienei (216) 944-6305 arba 943-0910.

• Marijus Blynas atidavė spaudon naują savo knygą — kultūrinių, istorinių ir politinių straipsnių rinkinį "Lietuvos reikalais".

Anksčiau išleistos jo knygos: Lietuvos senovės paminklai, Nostradamus ir erdvės paslaptys, Gynybių Vilniaus sienų nugriovinių

mas jau baigiamos išparduoti. Norintieji įsigyti tesikreipia tiesiog į leidėją: Marius Blynas, 4385 West 145 St., Cleveland, Ohio 44135.

• Vladas Šniolis, nuoširdus Dirvos rėmėjas Floridoje, besirūpindamas laikraščio palaikymu, vėl atsiuntė auką 22 dol., linkėdamas visam štabui stiprybės ir sveikatos. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• Romas Zylė įstojo į Clevelando Vyrų Oktetą 1979 metais. Dainuoja baritono partiją. Romas yra veiklus Clevelando lietuvių visuomenėje — dalyvauja Čiurlionio ansamblyje, eina direktoriaus pareigas Lietuvių Klube, ilgalaikis iškilius LSK žaidimo sportininkas. Jį girdėsite dainuojant su Clevelando Vyrų Oktetu, Okteto 25 metų jubiliejinio baltosios programoje, š. m. lapkričio 3 d., šv. Jurgio parapijos salėje.

TĖVYNĖS GARSŲ RADIJAS NAUJOJE STOTYJE

Rugsėjo 8, 10 val. vak. pradėjo skrieti Clevelando viešosios radijo stoties bangos. Tai nauja 50,000 vatų galingumo stotis, veikianti FM banga 90.3.

Tėvynės Garsų programų laikas rugsėjo mėnesį: Rugsėjo 23, 7-8 val. ryto iš WERE AM 1300 ir 8-9 val. ryto iš WCPN FM 90.3, Rugsėjo 30, 6:30-7 val.

DIEVO MOTINOS PARAPIJOS DIDŽIOJOJE SALĖJE
Š. M. SPALIO MĖN. 6 D. 8 VAL. VAKARO ĮVYKS

MUZIKOS IR LITERATŪROS VAKARAS

Programoje:

Pianistas: A. KUPREVIČIUS.

Rašytojos: N. JANKUTĖ-UŽUBALIENĖ ir
A. BALAŠAITIENĖ.

VAISĖS.

AUKA \$3.00

Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Ruošia L. S. S. SKAUTININKIŲ SKYYRIUS

Rugsėjo 8 d. Kalvarijos kapinėse buvo palaidotas a. a. Mykolas Smelstoričius, šaulių veikėjas. Nuotraukoje Kar. Juozapavičiaus kuopos atstovas F. Navickis našlei Albinai Smelstorienei įteikia vėliavą. V. Bacevičiaus nuotr.

ryto iš WLTF FM 106.5 (religinė), 7-8 val. ryto iš WERE AM 1300 ir 8-9 val. ryto iš WCPN FM 90.3. Raginame visus klausytis šių programų.

FOR SALE

Two family brick East 200 St. near Lake Shore. Asking \$66,000. Call: 531-2309. (34-37).

OPERATORS

EXP. MERROW OPERATORS FOR SWEATER KNITTING MILL "LL" TRAIN TO ATLANTIC AVENUE, 1 JUNIUS ST., BROOKLYN, N. Y., 4th FLOOR. 212-498-0820. (34-36).

MACHINIST

RETIRED OR SEMI-RETIRED MACHINIST WANTED FOR ESTIMATING AND LIGHT MACHINE SHOP WORK. HOURS NEGOTIABLE. CALL MR. MARKS, 215-329-3500. (34-36).

Grupė clevelandiečių Toronte prie miesto rotušės, dalyvavę šv. Kazimiero minėjimo iškilmėse. V. Bacevičiaus nuotr.

LITHUANIAN RADIO PROGRAM
4249 Lambert Rd., Cleveland, Oh. 44121.
(216) 382-9268

CLEVELANDO
LIETUVIŲ
RADIJO
PROGRAMA

*girdima sekmadieniais
8-9 val. ryto
naujoje stotyje*

90.3 FM WCPN
CLEVELAND PUBLIC RADIO

Lietuviška muzika, žinios, keliaujančio mikrofono reportažai, moters pasaulis, istorinės ir literatūrinės vinjetės.

KLAUSYKITES TĖVYNĖS GARSŲ KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ!

DIRVA

BALTIJOS VALSTYBIŲ ATSTOVŲ PASITARIMAS

Š. m. rugsėjo 12 d. Washingtono buvo susirinkę Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai — S. A. Bačkis, A. Dinbergs ir E. Jaakson, atvykę iš New Yorko.

Jie pasitarė aktualiaisiais klausimais, paminėjo 50 metų sukaktį Pabaltijo Santarvės sutarties, pasirašytos 1934. 9. 12 d. Ženevoje. Rūpindamiesi aktualiais pabaltiečiams reikalais jie tą pačią dieną lankėsi Valstybės Departamente, kur juos priėmė Mark Palmer, Valstybės sekretoriaus padėjėjas.

Jie pavaduotojas Europos reikalams, su kuriuo kartu buvo Dale Herspring, Rytų Europos skyriaus direktoriaus pavaduotojas, John W. Zerolis, Baltijos skyriaus vedėjas, Ms. Mary Beth West ir Ken Hillar.

• Prof. dr. Bronius Vaškelis, lituanistikos katedros vedėjas Illinois universitete Chicagoje, šį rudens ketvirtį praves seminara apie lietuvių istorinę dramą.

• Sol. Dalia Kučėnienė, grįždama iš Argentinos sostos Miami ir rugsėjo 30 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Miami Lietuvių Piliečių klube duos koncertą. Jai akompanuos Danutė Liaugminienė.

• Genovaitė Stančienė, Mt. Vernon, atnaujindama prenumeratą, pridėjo auką Dirvai paremti 15 dol. Ačiū.

• Šv. Kazimiero seserys Chicagoje, vadovaujamos vyresniosios ses. Joanellos, atsiliepdamos į Vasario 16 gimnazijos prašymą, paaukojo gimnazijos bibliotekai 300 knygų, kuri šių metų vasarą smarkiai nukentėjo

Solistė Angelė Kiaušaitė ir pianistė Dalia Sakaitė šv. Kazimiero 500 m. mirties minėjime New Yorke.

nuo gaisro. Siuntimui buvo parinktos knygos atkreipiant dėmesį į gimnazijos vadovybės paskelbtą reikalingų knygų sąrašą spaudoje. Knygų supakavimu ir išsiuntimu rūpinasi BALFO Centras.

• Bronė Dirmantienė, Chicagoje, atnaujindama Dirvos prenumeratą pridėjo auką 10 dol., pastebėdama, kad tai našlės auka, linkėdama visam štabui ištvermės sunkiame spaudos darbe.

ELIZABETH

BENIAUS LUKO MIRTIES METINĖS

Velionies Beniaus Luko, gyvenusio Elizabeth, N. J. atminimui, rugpjūčio 26 dieną buvo atlaikytos iškilmingos mišios lietuvių šv. Petro ir Pauliaus bažnyčioje. Ta proga pamokslą pasakė kun. Juozas Pragulbickas. Mišių metu giedojo parapijos choras, vadovaujamas Liudo Stuko, jo paties parašytas mišias. Jų metu Stradello's Pieta Signore lietuviškai gražiai pagiedojo Balys Miškinis, o smuiku Tomaso Albinonio Adagio jautriai pagrojo Julius Veblaitis.

Po pamaldų velionies brolis Petras Lukas su žmona Brone ir seserim Valerija Janavičiene pakvietė gausius mirusiojo bei savo bičiulius pietum į parapijos salę. Besivaišinant kilo mintis paremti Dirvą, kurią a. a. Benius uoliai skaitydavo. Po 20 dol. Dirvai aukojo: Albinas Stukas, Kazys Sipaila, Vincas Misiūnas; po 10 dol. Bronius Šilas, Alfa Jarmas, Kazys Bartys, Anupras Šavokaitis, Kazys Jankūnas, Rimas Bitėnas, Jonas Ramanauskas; po 5 dol. Jonas Švedas, Juozas Šlepetis ir Jurgis Sirusas.

(jpv)

Šv. Kazimiero minėjimas New Yorke

Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktį lietuviai New Yorke paminėjo rugsėjo 8 ir 9 dienomis. Pirmą dieną šeštadienį Lietuvių Kultūros židinyje buvo akademija, kurią atidarė prel. P. Bulovas, invokaciją sukalbėjo Tėvas L. Andriekus, OFM ir žodį tarė naujai paskirtas vyskupas Paulius Baltakis, OFM.

Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis ilgesniame žodyje apgailestavo, kad negalime to šventojo minėti Vilniuje, kur randasi jo palaikai ir priminė, jog ir prieš šv. Kazimierą lietuvių tauta turėjo šiuo atveju pasiaukojusių asmenybių. Tai vyskupas Merkelis Giedraitis (1536-1609) panaudojo patį svarbiausią ginklą — prabilo į lietuvių tautą žodžiu ir raštu gimtąja lietuvių kalba ir ragino visus lidikus iir bajorus nepamiršti lietuvių kalbos. Ir taip jis visą savo gyvenimą to tikslo siekė. 1900 m. JAV lietuviai lotyniškai ir lietuviškai spausdintu raštu kreipėsi į šv. Tėvą, Leoną XIII-jį prašydami į šventuosius įrašyti Merkeli Giedraitį. Jis daug atliko, bet buvo užmirštas ilgai, kaip ir šv. Kazimieras. Taip pat jis priminė vyskupą Valančių ir arkivyskupo Matulaičio Jurgio šventumą, kurio byla pradėta Romoj 1953 m.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo centrinio komiteto pirm. Vytautas Volertas. Jis ilgokai, bet aiškiai ir įdomiai nušvietė šv. Kazimiero ir apylamai visą tą temą liečiančią Lietuvos praeitį baigdamas šiais šv. Kazimiero minėjimo metais.

Meninę programą atliko sol. Angelė Kiaušaitė, sopranas akompanuojant pianistei Daliai Sakaitėi. Tryptinio ansamblio, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės.

Rūta Dragūnevičiūtė programos vadovė Šv. Kazimiero jubiliejaus minėjime New Yorke. L. Tamošaičio nuotr.

nės pašoko tautinių šokių pyne. Programai įdomiai vadovavo Rūta Dragūnevičiūtė. Po programos rengimo komiteto pirmininkas Aleksandras Vakselis tarė padėkos žodį ir pakvietė į vaišių salę.

Rugsėjo 9 d., sekmadienį, 2 val. p. p. šv. Patriko katedroj New Yorke buvo iškilmingos pamaldos koncertuojant arkivyskupui O'Connors, vyskupui P. Baltakiui, OFM. Pamokslą sakė vysk. Patrick Ahern. Giedojo lietuvių parapijų jungtinis choras, vadovaujamas V. Ralio. Arkivyskupas prieš pamaldas prakalbėjo ir lietuviškai. Žmonių buvo pilną katedrą. Lietuvės moterys daugumoje dėvėjo tautinius drabužius.

Bendrai pažvelgus šis šv. Kazimiero tokiu plačiu mastu lietuvių daugelyje vietų pravesas 500 metų mirties minėjimas atkreipė sveitimųjų dėmesį, ypatingai popiežiaus okupantų neleidimas vykti į Lietuvą.

(eč)

Tautinės Sąjungos veikėjui, buv. ALT
S-gos valdybos vicepirmininkui

A. A.

JONUI MOCKUI

mirus, žmonai NELEI, dukterims RŪTAI ir
VILIJAI, sūnui GINTARUI su šeimomis
nuoširdžią užuojautą reiškia

ALT S-gos Valdyba
Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo rėmėjui
JONUI MOCKUI
mirus, žmonai NELEI, dukterims RŪTAI ir
VILIJAI, sūnui GINTARUI su šeimomis
nuoširdžią užuojautą reiškia

Lietuvos Nepriklausomybės
Fondas

Korp! Neo-Lithuania filisteriui
A. A.
JONUI MOCKUI
mirus, žmonai NELEI, dukterims RŪTAI ir
VILIJAI, sūnui GINTARUI su šeimomis
nuoširdžią užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba